

LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRAS

Į S A K Y M A S
DĖL LIETUVOS HIGIENOS NORMOS HN 47-1:2003 „SVEIKATOS PRIEŽIŪROS
ĮSTAIGOS. HIGIENINĖS IR EPIDEMIOLOGINĖS PRIEŽIŪROS REIKALAVIMAI“
PATVIRTINIMO

2003 m. vasario 27 d. Nr. V-136

Vilnius

Siekdamas užtikrinti Lietuvos higienos normų reikalavimų atitikimą Europos Sąjungos teisės aktų reikalavimams:

1. T v i r t i n u Lietuvos higienos normą HN 47-1:2003 „Sveikatos priežiūros įstaigos. Higieninės ir epidemiologinės priežiūros reikalavimai“ (pridedama).

2. N u s t a t a u, kad Lietuvos higienos norma HN 47-1:2003 „Sveikatos priežiūros įstaigos. Higieninės ir epidemiologinės priežiūros reikalavimai“ įsigalioja 2003 m. balandžio 1 d.

3. L a i k a u netekusiu galios nuo 2003 m. balandžio 1 d. Lietuvos Respublikos vyriausiojo valstybinio gydytojo higienisto 1994 m. rugsėjo 29 d. nutarimą Nr. 55 „Dėl higienos normos HN 39 „Medicininų gaminių dezinfekavimas, ikisterilizacinis plovimas, sterilizavimas“ tvirtinimo“ (Žin., 1994, Nr. [91-1791](#)).

4. P a v e d u ministerijos sekretoriui pagal kuravimo sritį kontroliuoti šio įsakymo vykdymą.

L. E. SVEIKATOS APSAUGOS
MINISTRO PAREIGAS

KONSTANTINAS ROMUALDAS DOBROVOLSKIS

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos
sveikatos apsaugos ministro
2003 m. vasario 27 d. įsakymu Nr. V-136

LIETUVOS HIGIENOS NORMA HN 47-1:2003 „SVEIKATOS PRIEŽIŪROS ĮSTAIGOS. HIGIENINĖS IR EPIDEMIOLOGINĖS PRIEŽIŪROS REIKALAVIMAI“

I. TAIKymo SRITIS

1. Ši higienos norma nustato sveikatos priežiūros įstaigų higieninės ir epidemiologinės priežiūros bei hospitalinių infekcijų profilaktikos reikalavimus.
2. Ši higienos norma privaloma visoms sveikatos priežiūros įstaigoms, taip pat institucijoms, atliekančioms šių įstaigų higieninę priežiūrą, darbuotojų ir pacientų sveikatos saugos kontrolę, kitoms įstatymų nustatyta tvarka kontrolės institucijoms.
3. Šioje higienos normoje pateikti sveikatos priežiūros įstaigų higieninės ir epidemiologinės priežiūros reikalavimai suderinti su Europos Sąjungos Tarybos 1972 m. rugsėjo 19 d. rezoliucija 72(31) dėl ligoninių higienos ir 1984 m. spalio 25 d. rekomendacija Nr. R(84) 20 dėl hospitalinių infekcijų prevencijos.

II. NUORODOS

4. Teisės aktai, į kuriuos šioje higienos normoje pateikiamos nuorodos
- 4.1. Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymas (Žin., 1993, Nr. [55-1064](#); 2000, Nr. 95-2968).
- 4.2. Lietuvos higienos norma HN 45:1998 „Rankų, instrumentų, paviršių higienos taisyklės stomatologijos kabinetuose, klinikose, dantų protezų gamybos laboratorijose“, patvirtinta Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 1998 m. gruodžio 31 d. įsakymu Nr. 801 (Žin., 1999, Nr. [3-79](#)).
- 4.3. Lietuvos higienos norma HN 66:2000 „Medicininų atliekų tvarkymas“, patvirtinta Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2000 m. gegužės 3 d. įsakymu Nr. 242 (Žin., 2000, Nr. [39-1106](#)).
- 4.4. Lietuvos higienos norma HN 100:2000 „Bendrosios praktikos gydytojo kabinetas. Higienos normos ir taisyklės“, patvirtinta Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2000 m. liepos 13 d. įsakymu Nr. 404 (Žin., 2000, Nr. [58-1745](#)).
- 4.5. Lietuvos higienos norma HN 108:2001 „Sveikatos priežiūros įstaigų skalbinių skalbimo higienos reikalavimai“, patvirtinta Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2001 m. liepos 27 d. įsakymu Nr. 413 (Žin., 2001, Nr. [67-2455](#)).
- 4.6. Lietuvos higienos norma HN 90:2000 „Kenkėjų kontrolė. Higienos normos ir taisyklės“, patvirtinta Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2000 m. spalio 24 d. įsakymu Nr. 571 (Žin., 2000, Nr. [95-3001](#)).
- 4.7. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2001 m. kovo 15 d. įsakymas Nr. 176 „Dėl pereinamojo laikotarpio medicinos prietaisų aprobavimo tvarkos patvirtinimo“ (Žin., 2001, Nr. [25-838](#)).
- 4.8. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2001 m. vasario 8 d. įsakymas Nr. 101 „Dėl Lietuvos medicinos normos MN 4:2001 „Medicinos prietaisų saugos techninis reglamentas“ ir medicinos normos MN 1000:2001 „Aktyviųjų implantuojamųjų medicinos prietaisų saugos techninis reglamentas“ patvirtinimo“ (Žin., 2001, Nr. [15-467](#)).
- 4.9. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2000 m. gegužės 31 d. įsakymas Nr. 301 „Dėl profilaktinių sveikatos tikrinimų sveikatos priežiūros įstaigose“ (Žin., 2000, Nr. [47-1365](#)).

4.10. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos 1998 m. rugpjūčio 14 d. įsakymas Nr. 465 „Dėl privalomojo epidemiologinio registravimo objektų, jų registravimo ir informacijos teikimo tvarkos“ (Žin., 1998, Nr. [75-2161](#)).

4.11. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2000 m. liepos 14 d. įsakymas Nr. 407 „Dėl epidemiologinio režimo asmens sveikatos priežiūros įstaigose, teikiant medicinos pagalbą sergantiems tuberkulioze ir išskiriantiems tuberkuliozės mikobakterijas asmenims, tvarkos patvirtinimo“ (Žin., 2000, Nr. [60-1796](#)).

4.12. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2000 m. spalio 9 d. įsakymas Nr. 532 „Dėl asmens sveikatos priežiūros įstaigos infekcijų kontrolės skyriaus ir infekcijų kontrolės komisijos pavyzdinių nuostatų patvirtinimo“ (Žin., 2000, Nr. [86-2643](#)).

4.13. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos 1998 m. spalio 19 d. įsakymas Nr. 592 „Dėl pavojingų ir ypač pavojingų užkrečiamųjų ligų, dėl kurių asmenims, sirgusiems ar įtariamais sergant, taip pat šių ligų sukėlėjų nešiotojams iki bendrosios praktikos gydytojo leidimo negalima tęsti darbo, sąrašo tvirtinimo“ (Žin., 1998, Nr. [93-2592](#)).

4.14. Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2001 m. birželio 21 d. įsakymas Nr. 80/353 „Dėl darbuotojų apsaugos nuo biologinių medžiagų poveikio darbe nuostatų patvirtinimo“ (Žin., 2001, Nr. [56-1999](#)).

4.15. Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos 1998 m. balandžio 20 d. įsakymas Nr. 77 „Dėl darbuotojų aprūpinimo asmeninėmis apsauginėmis priemonėmis nuostatų patvirtinimo“ (Žin., 1998, Nr. [43-1188](#)).

4.16. Lietuvos Respublikos vyriausiojo gydytojo higienisto 1997 m. sausio 13 d. įsakymas Nr. 40 „Dėl sterilizatorių darbo efektyvumo kontrolės sveikatos priežiūros įstaigose“ (Žin., 1997, Nr. [13-286](#)).

4.17. Lietuvos Respublikos vyriausiojo gydytojo higienisto 1998 m. kovo 13 d. įsakymas Nr. 2 „Dėl cheminių dezinfekcijos medžiagų, valiklių ir ploviklių bei buitinių parazitų ir graužikų naikinimo preparatų sąrašų“ (Žin., 1998, Nr. [28-760](#)).

4.18. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2002 m. balandžio 23 d. įsakymas Nr. 186 „Dėl sveikatos priežiūros įstaigų darbuotojų asmeninių apsauginių priemonių, dėvimų teikiant paslaugas sergantiems ypač pavojingomis užkrečiamosiomis ligomis, sąrašo ir naudojimosi jomis taisyklių patvirtinimo“ (Žin., 2002, Nr. [45-1734](#)).

4.19. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2001 m. gruodžio 29 d. įsakymas Nr. 687 „Dėl saugos duomenų lapo reikalavimų ir jo pateikimo profesionaliems naudotojams tvarkos patvirtinimo“ (Žin., 2002, Nr. [26-946](#)).

4.20. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2002 m. liepos 8 d. įsakymas Nr. 358 „Dėl biocidų autorizacijos ir registracijos nuostatų patvirtinimo“ (Žin., 2002, Nr. [79-3361](#)).

4.21. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2002 m. rugpjūčio 14 d. įsakymas Nr. 421 „Dėl Biocidų autorizacijos ir registracijos taisyklių patvirtinimo“ (Žin., 2002, Nr. [87-3760](#)).

4.22. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 1998 m. spalio 6 d. įsakymas Nr. 571 „Dėl lokalaus medicininio audito nuostatų“ (Žin., 1998, Nr. [89-2469](#)).

III. SĄVOKOS IR JŲ APIBRĖŽIMAI

5. Šioje higienos normoje vartojamos sąvokos ir jų apibrėžimai

5.1. **Antiseptika** – mikroorganizmų ant odos ir gleivinių naikinimo ir jų veiklos slopinimo priemonės.

5.2. **Aseptika** – gyvų žmogaus audinių bei sterilių medžiagų apsaugos priemonės nuo aplinkos mikroorganizmų.

5.3. **Aukšto lygio cheminė dezinfekcija** – daugelio arba visų mikroorganizmų, išskyrus labai atsparias bakterijų sporas, sunaikinimas aplinkoje cheminėmis priemonėmis.

5.4. **Aukšto lygio dezinfekcija** – visų mikroorganizmų, išskyrus atsparias bakterijų sporas, sunaikinimas aplinkoje.

5.5. Chirurginė rankų dezinfekcija – švarių rankų įtrynimas prieš operacijas ir kitas invazines medicinos procedūras odos antiseptikais, naikinančiais laikinuosius odos mikroorganizmus ir mažinančiais nuolatinių mikroorganizmų skaičių.

5.6. Dezinfekcija – daugelio arba visų mikroorganizmų, išskyrus bakterijų sporas, sunaikinimas aplinkoje fizinėmis ir cheminėmis priemonėmis.

5.7. Galutinė (baigiamoji) patalpų dezinfekcija – patalpų, kuriose gydomi sergantys arba įtariami, kad serga užkrečiamosiomis ligomis, arba jautrūs infekcijoms pacientai, ir jose esančių daiktų bei įrangos dezinfekcija pacientui (-ams) išvykus.

5.8. Gravitacinis oro iš sterilizatoriaus kameros ir sterilizuojamų gaminių pašalinimo būdas – oro ir kitų inertinių dujų išstūmimas iš sterilizatoriaus kameros ir sterilizuojamų gaminių didesnio tankio garais dėl konvekcinių garų judėjimo.

5.9. Higieninė rankų dezinfekcija – rankų įtrynimas odos antiseptikais, naikinančiais laikinuosius odos mikroorganizmus.

5.10. Instrumentų valymas – pirminis teršalų šluostymas, instrumentų mirkymas ir plovimas valiklyje, skalavimas geriamuoju ir distiliuotu vandeniu.

5.11. Izoliacija – priemonės ir procedūros, užkertančios arba apribojančios kelią užkrečiamųjų ligų sukėlėjams patekti nuo sergančiojo ar įtariamo sergančiojo kitam pacientui arba darbuotojui.

5.12. Kasdieninis patalpų valymas – nuolatinis patalpų ir naudotų daiktų, įrangos valymas pagal nustatytas vidaus tvarkos taisykles.

5.13. Kontaktinės izoliacijos priemonės – pacientų ir darbuotojų saugos priemonės, taikomos sergantiems ar įtariamiems, kad serga užkrečiamosiomis ligomis, plintančiomis tiesioginio ir netiesioginio sąlyčio metu.

5.14. Laikinieji (tranzitiniai) odos mikroorganizmai – mikroorganizmai, patekę iš aplinkos ir trumpai gyvenantys ant odos.

5.15. Medicinos prietaisai – instrumentai, įrankiai, aparatai, prietaisai, įtaisai ir kitokie reikmenys, naudojami atskirai arba kartu su kitais diagnostikai, tyrimams, gydymui, profilaktikai pagal gamintojų nurodymus.

5.16. Nuolatiniai (rezidentiniai) odos mikroorganizmai – mikroorganizmai, kurie nuolat gyvena ir dauginasi paviršiniuose odos sluoksniuose.

5.17. Pagrindinis patalpų valymas – visų patalpų ir jose esančių daiktų bei įrangos valymas, išvykus pacientui (-ams), ir/arba periodinis valymas, esant pacientams, pagal infekcijos riziką sudarytą patalpų valymo tvarkaraštį.

5.18. Papildomos izoliacijos priemonės – pacientų ir darbuotojų saugos priemonės, taikomos sergantiems ar įtariamiems, kad serga užkrečiamosiomis ligomis, plintančiomis tiesioginio ar netiesioginio sąlyčio metu ir per orą.

5.19. Rankų plovimas – teršalų ir laikinųjų odos mikroorganizmų pašalinimas, plaunant rankas su vandeniu ir muilu be dezinfekcijos medžiagų.

5.20. Standartinės izoliacijos priemonės – įprastinės visų pacientų ir darbuotojų saugos priemonės, užkertančios kelią mikroorganizmų iš žinomų ir nežinomų infekcijų šaltinių perdavimui.

5.21. Sterilizacija – mikroorganizmų ir jų sporų sunaikinimas fizikinėmis ir cheminėmis priemonėmis.

5.22. Sterilizacijos ciklas – automatinė sterilizacijos proceso etapų seka sterilizatoriuje.

5.23. Sterilizacijos proceso patvirtinimas – sterilizatoriaus įrangos patikrinimas ir dokumentai, įrodantys, kad sterilizatorius pagamintas ir įrengtas darbo vietoje pagal gamintojo specifikaciją ir kad jo funkcijos atitinka nustatytas ribas, jei sterilizacijos procedūros atliekamos pagal gamintojų instrukcijų reikalavimus.

5.24. Sterilizacijos proceso poveikio kontrolė – sterilizuojamų gaminių paketų poveikio sterilizuojančiu veiksniu (garais, etileno oksidu ir kt.) tikrinimas.

5.25. Sterilizatoriaus įrangos kontrolė – sterilizatoriaus darbo funkcijų (oro pašalinimo iš kameros, jos sandarumo ir kt.) patikrinimas.

5.26. **Sterilizuojamas kroviny** – gaminiai, kurie sterilizuojami vienu metu toje pačioje sterilizatoriaus kameroje.

5.27. **Sterilizuojamo krovinio sterilizacijos kontrolė** – krovinio sterilizacijos sąlygų (oro pašalinimo, garų ir dujų įsiskverbimo į sterilizuojamus paketus ir kt.) patikrinimas.

5.28. **Sterilizuojamų gaminių paketas** – gaminiai, iki sterilizacijos suvynioti į pakavimo medžiagą (popierių, audeklą) arba sudėti į sterilizavimo talpyklą (konteinerį, biksą) arba sterilizavimo maišelius.

5.29. **Sterilizuojamų gaminių paketo sterilizacijos kontrolė** – sterilizuojamų gaminių paketo sterilizacijos sąlygų patikrinimas.

5.30. **Sterilus prietaisas** – prietaisas be gyvybingų mikroorganizmų.

5.31. **Vakuumas** – vieta, iš kurios išstumiamas beveik visas arba visas oras ar kitos inertinės dujos.

5.32. **vakuuminis oro iš sterilizatoriaus kameros ir sterilizuojamų gaminių pašalinimo būdas** – mechaninis oro ir kitų inertinių dujų išstūmimas vienu ar daugiau garų slėgio ir vakuumo ciklais iš sterilizatoriaus kameros ir sterilizuojamų gaminių iki sterilizacijos.

5.33. **Valymas** – teršalų pašalinimas naudojant vandenį ir muilą, kitas valymo priemonės.

5.34. **Vidutinio lygio cheminė dezinfekcija** – daugelio bakterijų, išskyrus sporas, ir tuberkuliozės mikobakterijų, virusų, grybelių sunaikinimas aplinkoje cheminėmis priemonėmis.

5.35. **Žemo lygio cheminė dezinfekcija** – daugelio bakterijų, išskyrus sporas, ir kai kurių virusų ir grybelių sunaikinimas aplinkoje cheminėmis priemonėmis.

5.36. **Žmonių užkrečiamosios ligos (infekcinės ir parazitinės ligos)** – užkrečiamųjų ligų sukėlėjų ir jų toksinų sukeltos žmonių ligos, kuriomis užsikrečiama nuo žmonių (paciento ar užkrečiamųjų ligų sukėlėjo nešiojo), gyvūnų ar vabzdžių arba per aplinkos veiksnius.

IV. PACIENTŲ IZOLIACIJOS STACIONARUOSE BENDROSIOS NUOSTATOS

6. Pacientai, sergantys arba įtariami, kad serga užkrečiamąja liga, ir pacientai, jautrūs užkrečiamųjų ligų sukėlėjams, ligoninėse turi būti atskirti numatytoje vietoje ir jiems taikomos nustatytos priemonės ir procedūros, apribojančios ir užkertančios kelią užkrečiamųjų ligų sukėlėjų perdavimui kitiems.

7. Visose sveikatos priežiūros įstaigose turi būti taikomos standartinės pacientų izoliacijos priemonės.

8. Papildomos izoliacijos priemonės taikomos pacientams, sergantiems ar įtariamiems, kad serga užkrečiamąja liga, kurių sukėlėjai plinta sąlyčio metu ir per orą (su lašeliais arba dulkių dalelėmis).

9. Izoliavimo palatos prieangyje būtina įrengti praustuvę ir prie jos reikalingą rankų plovimo ir dezinfekcijos įrangą, taip pat atskiras „švariąsias“ ir „nešvariąsias“ vietas darbuotojų drabužių ir apsaugos priemonėms pakeisti, panaudotiems drabužiams, skalbiniams ir daiktams rinkti.

10. Prie įėjimo į izoliacijos patalpas būtina pakabinti kortelę su trumpa informacija darbuotojams ir lankytojams apie būtinąsias apsaugos priemones slaugant ar lankant šį pacientą.

11. Izoliuotiems pacientams būtina skirti vienkartinės arba individualias ir tinkamai išvalytas, dezinfekuotas, jei reikia, sterilizuotas po kiekvienos procedūros slaugos priemones, skirti individualius medicinos prietaisus, pvz., stetoskopą, termometrą, kraujospūdžio matavimo aparatą, ir juos valyti bei dezinfekuoti pacientą iškėlus ar išrašius. Keliems pacientams skirtas priemonės būtina valyti, dezinfekuoti ir, jei reikia, sterilizuoti po kiekvienos procedūros.

12. Darbuotojai, slaugantys izoliuotus pacientus, turi taikyti standartinės ir, jei reikia, papildomos izoliacijos priemones.

13. Izoliacijos patalpos ir jose esantys daiktai turi būti dezinfekuojami kasdien. Daiktai ir paviršiai, užteršti krauju ar kitais kūno skysčiais, sekretais, ekskretais, dezinfekuojami tuoj pat. Pacientą iškėlus arba išrašius, izoliacijos patalpoje būtina atlikti galutinę (baigiamąją) dezinfekciją. Sienas būtina dezinfekuoti tose patalpose, kur buvo izoliuoti sergantys ypač pavojingomis

užkrečiamosiomis ligomis arba slaugant izoliuotus pacientus galėjo susidaryti kraujo ir kitų kūno skysčių pūslų.

14. Patalpoms (grindims, sienoms) ir aplinkos daiktams dezinfekuoti reikia naudoti vienkartinės arba skalbiamąsias šluostes. Grindims valyti ir dezinfekuoti naudoti „dviejų kibirų“ būdą (du indai, vienkartinės šluostės arba šluostės, skalbiamos pagal infekuotų sveikatos priežiūros įstaigų skalbinių skalbimo technologiją, rankinis arba mechanizuotas šluostės gręžtuvas, specialus šepetys šluostėms pritvirtinti).

V. STANDARTINĖS PACIENTŲ IZOLIACIJOS PRIEMONĖS

15. Standartinės pacientų izoliacijos priemonės turi būti taikomos visiems pacientams stacionariose ir mišrioje asmens sveikatos priežiūros įstaigose, taip pat pacientams, sergantiems šios higienos normos 1 ir 2 prieduose nurodytomis ligomis.

16. Standartinės pacientų izoliacijos priemonės ir jų taikymo atvejai:

16.1. patekus kraujui ir kitiems kūno skysčiams, sekretams, ekskretams, rankas (jei be pirštinių) tuoj pat dezinfekuoti alkoholine priemone ir po to plauti laikantis rankų plovimo ir dezinfekcijos taisyklių, pateiktų šios higienos normos 3 priede;

16.2. nusimovus pirštines, rankas plauti, jei pirštines užsiteršė krauju ar kitais kūno skysčiais, sekretais, ekskretais, rankas dezinfekuoti alkoholine priemone, laikantis taisyklių, pateiktų šios higienos normos 3 priede;

16.3. liečiant paciento gleivines ar pažeistą odą, dirbant su krauju, kūno skysčiais, sekretais, ekskretais užterštais daiktais užsimauti švarias (nesterilias) pirštines;

16.4. atliekant vienam pacientui kelias invazines ar slaugos procedūras arba palietus užterštą medžiagą, pakeisti pirštines;

16.5. pereinant slaugyti kitą pacientą, taip pat jei bus liečiami švarūs daiktai ir aplinkos paviršiai, pakeisti pirštines;

16.6. atliekant procedūras ar slaugant pacientą, kai galimi kraujo ir kitų kūno skysčių, sekretų, ekskretų pūslai, užsivilkti švarų (nesterilų) chalata. Chalatus parinkti pagal darbų pobūdį ir galimus skysčių kiekius. Po šių procedūrų tuoj pat nusivilkti užterštus drabužius ir plauti arba, jei rankos užterštos krauju, sekretais, ekskretais, dezinfekuoti rankas, laikantis rankų plovimo ir dezinfekcijos taisyklių, pateiktų šios higienos normos 3 priede;

16.7. daugkartinio naudojimo priemonės valyti, dezinfekuoti, sterilizuoti. Panaudotus vienkartinius daiktus šalinti nustatyta tvarka [4.3];

16.8. izoliavimo patalpoje vežimėlius ir kitus dažnai liečiamus paviršius valyti, dezinfekuoti;

16.9. skalbinius, užterštus krauju, kūno skysčiais, ekskretais, sekretais, tvarkyti nustatyta tvarka [4.5];

16.10. vienkartinius naudotus švirkštus, adatas, skalpelių peiliukus ir kitus aštrius instrumentus rinkti į uždarus, specialius nepraduriamus konteinerius ir šalinti nustatyta tvarka [4.3].

17. Sveikatos priežiūros įstaigose reikia vengti gaivinimo „burna į burną“, o naudoti pūstukus, gaivinimo maišus ar kitas priemones.

18. Pacientai dėl sveikatos būklės arba nesilaikantys higienos reikalavimų, nors ir nesergantys užkrečiamąja liga, dėl kurios turėtų būti taikomos papildomos izoliacijos priemonės, turi būti guldomi į atskirą (vienvietę) palatą. Jei nėra jokios galimybės, būtina informuoti infekcijų kontrolės specialistą.

VI. PAPILDOMOS PACIENTŲ IZOLIACIJOS PRIEMONĖS

19. Pacientams, sergantiems ar įtariamais, kad serga greitai plintančiomis ir pavojingomis užkrečiamosiomis ligomis, kurių sukėlėjai perduodami sąlyčio metu, per orą (su lašeliais arba dalelėmis), taikomos standartinės ir papildomos pacientų izoliacijos priemonės.

20. Pacientams, sergantiems arba įtariamais, kad serga užkrečiamosiomis ligomis, kurių sukėlėjai gali būti perduoti keliais būdais, pvz., sąlyčio metu ir lašeliniu būdu, taikomos standartinės ir sąlyčio metu bei su lašeliais plintančiomis ligomis sergančiųjų izoliacijos priemonės.

VII. PACIENTŲ, SERGANČIŲ SĄLYČIO METU PLINTANČIOMIS UŽKREČIAMOSIOMIS LIGOMIS, KONTAKTINĖS IZOLIACIJOS PRIEMONĖS

21. Kontaktinės izoliacijos priemonės taikomos pacientams, sergantiems arba įtariamais, kad serga išvardytomis šios higienos normos 1 ir 2 prieduose užkrečiamosiomis ligomis, kurių sukėlėjai gali būti perduoti tiesioginio (liečiant pacientą) ir netiesioginio (liečiant paciento slaugos daiktus ir aplinkos paviršius) sąlyčio metu.

22. Pacientas guldomas į vienvietę izoliacijos palatą. Leidžiama jį guldyti su kitais sergančiais ta pačia ūmia liga, kurios sukėlėjai yra tie patys mikroorganizmai. Nesant sąlygų paguldyti vienvietėje palatoje arba palatoje su kitais sergančiais ta pačia liga, kurios sukėlėjai yra tie patys mikroorganizmai, būtina informuoti infekcijų kontrolės specialistą.

23. Slaugant pacientą, būtina mūvėti švarias (nesterilias) pirštines. Pirštines reikia pakeisti, palietus žaizdą, infekuotą medžiagą. Nusimovus pirštines, rankas reikia dezinfekuoti, laikantis taisyklių, pateiktų šios higienos normos 3 priede.

24. Medicinos darbuotojas, įeidamas į palatą, jei jis liesis prie paciento daiktų ar aplinkos paviršių arba slaugys pacientą, nelaikantį šlapimo ar sergantį diarėja, arba turintį kolostomą, arba jo žaizdos tvarstis permirkęs sekretu, turi apsivilkti švarų (nesterilų) chalātą. Išeidamas iš palatos turi chalātą nusivilkti, jį palikti prieangyje ir nesiliesti prie užterštų paviršių.

25. Būtina apriboti izoliuotų pacientų vaikščiojimą. Jei pacientą reikia išvežti iš palatos, būtina naudoti priemones, sumažinančias mikroorganizmų perdavimo kitiems riziką bei įrangos ir paviršių užteršimą šios ligos sukėlėjais.

26. Pacientų slaugymui ir procedūroms naudojami vienkartiniai gaminiai arba daugkartinio naudojimo priemonės, kurios po kiekvienos procedūros valomos, dezinfekuojamos ir sterilizuojamos, laikantis taisyklių, pateiktų šios normos 76-132 punktuose ir 4, 5, 6, 7, 8, 9 prieduose.

27. Pacientams, išskiriantiems atsparius antibiotikams mikroorganizmus, taikomos papildomos izoliacijos priemonės pagal įstaigoje parengtą šių ligonių izoliavimo tvarką.

VIII. PACIENTŲ, SERGANČIŲ PER ORĄ (DALELĖMIS) PLINTANČIOMIS LIGOMIS, IZOLIACIJOS PRIEMONĖS

28. Pacientai, sergantys arba įtariamai, kad serga užkrečiamosiomis ligomis, išvardytomis šios higienos normos 1 ir 2 prieduose, atskiriami nuo kitų pacientų, guldomi į vienvietę izoliacijos palatą su neigiamu oro slėgiu (mažesniu oro slėgiu, palyginti su gretimų patalpų oro slėgiu). Palatos durys visą laiką turi būti uždarytos. Ligonis neturi išeiti iš palatos.

29. Nesant galimybės pacientą atskirti vienvietėje izoliacijos palatoje, leidžiama jį guldyti į kitas palatas su pacientais, sergančiais ta pačia ūmia liga. Nesant galimybės guldyti į vienvietę izoliacijos palatą arba į kitas palatas su pacientais, sergančiais ta pačia ūmia liga, būtina informuoti infekcijų kontrolės specialistą.

30. Palatoje, kur gydomi pacientai, sergantys ar įtariamai sergantys tymais, raudonuke, vėjaraupiais, juosiančiąja pūsleline, neturi lankytis medicinos darbuotojai, jautrūs šioms infekcijoms (neskiepyti, nesirgę šiomis ligomis). Slaugytojai, nesirgę šiomis ligomis arba neskiepyti nuo šios ligos, turi dėvėti kvėpavimo takų apsaugos priemones (filtruojančius respiratorius).

31. Būtina apriboti izoliuotų pacientų vaikščiojimą ir jų pervežimus į kitas skyriaus patalpas. Pacientui, jei reikia išeiti iš palatos į kitas patalpas arba jį reikia pervežti į kitas patalpas procedūrai, būtina uždėti vienkartinę medicininę kaukę.

IX. PACIENTŲ, SERGANČIŲ PLAUCHIŲ TUBERKULIOZE, IZOLIACIJOS PRIEMONĖS

32. Pacientai, sergantys arba įtariamai, kad serga plaučių tuberkulioze, guldomi į izoliacijos palatą su neigiamu oro slėgiu. Palatos durys visą laiką turi būti uždarytos.

33. Paciento izoliavimo trukmė priklauso nuo gydymo efektyvumo: jei gydymas neveiksmingas arba išsiskiria tuberkuliozės sukėlėjų, atsparių antimikrobiniais vaistams, izoliavimas tęsiamas.

34. Pacientai kosėdami, čiaudėdami turi užsidengti burną servetėle.

35. Medicininės procedūros pacientui atliekamos izoliacijos palatoje. Jei procedūra atliekama kitose patalpose, einant ar vežant pacientui turi būti uždėta vienkartinė medicininė kaukė.

36. Būtina apriboti paciento slaugytojų skaičių. Visi slaugytojai turi dėvėti filtruojančius respiratorius.

37. Leidžiama toje pačioje palatoje guldyti ir kitus pacientus, sergančius plaučių tuberkulioze, jei jiems iš skreplių išskirta tokių pat sukėlėjų, jei jautrumas vaistams yra identiškas ir šių pacientų specifinis gydymas yra veiksmingas.

38. Pacientai gydomi aerosoliniais preparatais arba atliekamos kosulį skatinančios ir purslus skleidžiančios procedūros, pvz., endotrachėjinė intubacija, bronchoskopija ir pan., patalpose su neigiamu oro slėgiu. Darbuotojai, atliekantys šias procedūras, turi dėvėti filtruojančius respiratorius.

X. PACIENTŲ, SERGANČIŲ SU ORO LAŠELIAIS PLINTANČIOMIS LIGOMIS, IZOLIACIJOS PRIEMONĖS

39. Pacientai, sergantys arba įtariamai, kad serga šios higienos normos 1 ir 2 prieduose išvardytomis užkrečiamosiomis ligomis, plintančiomis su lašeliais, guldomi į vienvietę izoliacijos palatą arba į kitas izoliacijos patalpas su pacientais, sergančiais ta pačia ūmia liga, kurios sukėlėjai yra tokie patys mikroorganizmai. Jei nėra sąlygų guldyti vienvietėje izoliacijos palatoje arba į kitas izoliacijos patalpas su pacientais, sergančiais ta pačia ūmia liga, kurios sukėlėjai yra tokie patys mikroorganizmai, ligonius būtina guldyti ne arčiau kaip 1 m atstumu vienas nuo kito.

40. Darbuotojas, slaugantis pacientą ar būdamas arčiau kaip 1 m atstumu, turi dėvėti medicininę kaukę.

41. Skyriuje reikia apriboti izoliuotų pacientų vaikščiojimą ir pervežimą. Pacientui, jei jam reikia išeiti iš palatos arba pervežti į kitas patalpas, būtina uždėti vienkartinę medicininę kaukę.

XI. DARBUOTOJŲ SVEIKATOS SAUGA IR DARBO HIGIENA

42. Įstaigos vadovas turi užtikrinti darbuotojų sveikatos saugą nuo galimo sužeidimo ar sveikatos pakenkimo dėl kenksmingų ir pavojingų darbo aplinkos veiksnių poveikio [4.1, 4.14].

43. Įstaigoje turi būti standartinių procedūrų aprašymai (Procedūrų vadovas), taip pat infekcijų kontrolės, darbuotojų sveikatos saugos ir darbo higienos taisyklės [4.22].

44. Vadovas ar jo įgaliotas atstovas, atsakingas už darbuotojų saugą ir sveikatą, rengiantis biologinės saugos (infekcijų kontrolės), cheminių dezinfekcijos medžiagų poveikio kontrolės taisyklės, turi bendradarbiauti su įstaigos infekcijų kontrolės specialistu [4.12].

45. Darbuotojai privalo tikrintis sveikatą. Darbuotojų darbo vietose turi būti sveikatos patikrinimų dokumentai arba jų kopijos, jei jie dirba ne pagrindinėse pareigose [4.9].

46. Įstaigoje turi būti nustatyta darbuotojų skiepijimų nuo užkrečiamųjų ligų tvarka.

47. Darbuotojai turi būti aprūpinti:

47.1. darbo drabužiais (chalatais, kostiumais, pirštinėmis, prijuostėmis);

47.2. galvos dangalais (medicinine kepuraitė, gobtuvu);

47.3. akių ir veido apsauginėmis priemonėmis (akiniiais, medicininėmis kaukėmis, veido skydeliais);

47.4. kvėpavimo takų apsauginėmis priemonėmis (respiratoriais);

47.5. apsaugine avalyne.

48. Darbuotojų darbo drabužiai, avalynė, rankų, veido, kvėpavimo takų apsauginės priemonės gali būti vienkartinės arba naudojamos pakartotinai.

49. Darbo drabužiai (chalatai, kostiumai), galvos dangalai (medicininės kepuraitės, gobtuvai), kurie naudojami pakartotinai, turi būti iš audinių, tinkamų skalbti medicininių skalbinių skalbimo režimais [4.5].

50. Darbo drabužiai skalbiami skalbykloje, turinčioje leidimą-higienos pasą skalbti sveikatos priežiūros įstaigų skalbinius.

51. Darbo vietose turi būti nepraduriami konteineriai aštriems panaudotiems instrumentams (adatoms, skalpeliams ir kt.) rinkti ir, jei reikia, dezinfekcijos medžiagos jiems dezinfekuoti [4.3]. Draudžiama rankomis nuiminėti švirkštų adatas, laužyti ar kitaip manipuluoti naudotais aštriais daiktais.

52. Įstaigoje turi būti nustatytos darbuotojų sužeidimų užterštais aštriais daiktais, kitų mikrotraumų ar incidentų, galinčių sukelti darbuotojų infekcijas ar kitus sveikatos sutrikimus, pranešimo, registravimo ir poveikio sveikatai stebėjimo bei profilaktikos taisyklės.

53. Darbuotojas, atlikdamas procedūras, kurių metu galimas drabužių užteršimas krauju ir kitais kūno skysčiais, sekretais, ekskretais, infekuota medžiaga, privalo dėvėti neperšlampamus darbo drabužius (neperšlampamą chirurginį chalata arba chirurginį chalata su neperšlampamais rankogaliais arba rankovėmis ir vienkartinę plastikinę prijuostę).

54. Operuojant ar atliekant kitas aseptines invazines procedūras (sąnarių, kūno ir organų ertmių punkcijas, centrinės venos kateterizavimą, peritoninę dializę ir kt.), gaminant sterilius tirpalus, darbuotojai turi dėvėti sterilius darbo drabužius.

55. Darbuotojas, atlikdamas procedūras, kurių metu galimos kraujo ir kitų kūno skysčių čiurkšlės, pūslai arba skysčiai gali išsitaškyti, turi dėvėti galvos dangalą (medicininę kepuraitę arba gobtuvą). Vienkartinį galvos dangalą (medicininę kepuraitę arba gobtuvą) ir kaukę turi dėvėti darbuotojai operuojant ar atliekant kitas aseptines invazines procedūras.

56. Jei atliekant procedūras kojos gali būti suterštos krauju ir kitais kūno skysčiais, darbuotojai turi dėvėti neperšlampamą chalata arba prijuostę, dengiančią kojas, ir neperšlampamą avalynę.

57. Teikiant paslaugas sergantiems ypač pavojingomis užkrečiamosiomis ligomis būtina dėvėti specialias asmenines apsaugines priemones: chirurginę pizamą ir chirurginį chalata, medicininę kepuraitę, pirštines, neperšlampamą avalynę, vienkartinę prijuostę, medicininę kaukę, respiratorių arba akinius su šoniniais skydeliais [4.18].

58. Pirštinių užsimaunamos ant sausų rankų ir mūvimos:

58.1. atliekant procedūras, kurių metu rankos gali būti užterštos krauju ir kitais kūno skysčiais, sekretais, ekskretais, kita infekuota medžiaga arba kai rankomis liečiamos gleivinės, atviros žaizdos;

58.2. atliekant invazines procedūras (operacijas, endoskopinius tyrimus, punkcijas, kraujagyslių ir šlapimo pūslės kateterizavimą ir kt.);

58.3. liečiant aplinkos daiktus ir paviršius, suterštus krauju ir kitais kūno skysčiais, sekretais, ekskretais;

58.4. tvarkant, valant, dezinfekuojant instrumentus, aplinkos daiktus ir paviršius, reikia mūvėti pirštines, atsparias cheminėms medžiagoms;

58.5. atliekant aseptines procedūras (sąnarių, kūno ir organų ertmių punkcijas, centrinės venos kateterizavimą ir šlapimo pūslės kateterizavimą, peritoninę dializę ir kt.), gaminant ir ruošiant sterilius tirpalus būtina mūvėti sterilias vienkartinės pirštines;

58.6. atliekant procedūras, kai yra didelė rizika pirštines pradurti, reikia užsimauti dvigubas pirštines.

59. Atliekant procedūras (operacijas, endoskopijas, siurbimo, gimdymo, intubavimo, stomatologijos ir kitas procedūras), kurių metu susidaro kraujo ir kitų kūno skysčių pūslai arba kūno skysčiai ir infekuota medžiaga gali išsitaškyti, būtina užsidėti akių ir veido apsaugines priemones (akinius, medicininę kaukę arba veido skydelį).

60. Darbuotojas, slaugantis ligonius, sergančius šios higienos normos 1 ir 2 prieduose išvardytomis užkrečiamosiomis ligomis, plintančiomis per orą, turi užsidėti respiratorių, filtruojantį biologines daleles.

61. Leidžiama naudoti Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos nustatyta tvarka [4.20, 4.21] registruotus valiklius, dezinfekantus ir kitus biocidus. Darbuotojai, dirbantys su cheminiais dezinfekcijos preparatais, turi laikytis cheminių preparatų gamintojo ar tiekėjo saugos duomenų lapuose nurodytą saugos ir sveikatos taisyklių [4.19].

XII. RANKŲ HIGIENA

62. Visose darbo vietose, kur atliekamos diagnostinės, invazinės ir kitos procedūros, kuriu metu darbuotojai rankomis liečia pacientą, dirba su krauju ir kitais kūno skysčiais, infekuota medžiaga, turi būti tekantis šiltas ir šaltas vanduo, atitinkantis geriamojo vandens kokybės reikalavimus, praustuvės su alkūniniais arba pedaliniais, arba automatiniais vandens reguliavimo čiaupais, sieniniai skysto muilo ir rankų dezinfekcijos tirpalo dozatoriai, vienkartinį rankšluosčių dėtuve, indas be dangčio arba su koja atkeliamu dangčiu ir plastikiniu įklotu panaudotiems rankšluosčiams.

63. Darbuotojai turi būti aprūpinti skystu muilu arba losjonu, vienkartiniais rankšluosčiais, rankų dezinfekcijos preparatais, rankų odos priežiūros priemonėmis (kremais, losjonais).

64. Skysto muilo dozatoriaus indą reikia keisti kitu vienkartinio indu su muilu arba užpildyti tik tada, kai jis yra tuščias.

65. Naudojant pakartotinai, skysto muilo indas ir jo dalys turi būti išvalytas, dezinfekuotas ir sterilizuotas garo sterilizatoriuje.

66. Visų darbuotojų, atliekančių medicinines ir slaugos procedūras, dezinfekuotojų, centralizuotos sterilizacinės darbuotojų, medicininių sterilizatorių aparatininkų rankų oda turi būti sveika, nagai sveiki, trumpai ir apvaliai nukirpti, nelakuoti, laikrodžiai ir rankų papuošalai nuimti.

67. Rankų plovimo ir dezinfekcijos taisyklės pateiktos šios higienos normos 3 priede.

XIII. MEDICINOS PRIETAISŲ HIGIENA

68. Leidžiama naudoti Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos nustatyta tvarka [4.7, 4.8] aprobuotus medicinos prietaisus, kuriuos galima tinkamai valyti, dezinfekuoti ir, jei reikia, sterilizuoti pažangiausiaisiais metodais ir technologijomis.

69. Medicinos prietaisai valomi, dezinfekuojami, sterilizuojami pagal gamintojų rekomendacijas, taikant būdus ir priemones, nurodytus šioje higienos normoje.

70. Medicinos prietaisai, kuriais skverbiamasi per odą, gleivines, į sterilius audinius, kūno ertmes arba liečiasi su krauju, valomi, dezinfekuojami ir sterilizuojami.

71. Medicinos prietaisai, kuriais liečiamos nepažeistos gleivinės ir pažeista oda, valomi, dezinfekuojami ir sterilizuojami arba dezinfekuojami aukšto lygio dezinfekcijos šiluminėmis arba šiluminėmis-cheminėmis, arba cheminėmis priemonėmis.

72. Medicinos prietaisai, kuriais liečiama nepažeista oda, valomi ir dezinfekuojami vidutinio lygio dezinfekcijos priemonėmis. Kiti medicinos prietaisai valomi specialiais valikliais pagal gamintojų rekomendacijas.

73. Draudžiama valyti, dezinfekuoti, sterilizuoti ir pakartotinai naudoti vienkartinius medicinos prietaisus ir jų dalis. Jie šalinami pagal medicininių atliekų tvarkymo reikalavimus [4.3].

74. Sterilizacija veiksminga, jei medicinos prietaisai iki sterilizacijos yra tinkamai išvalyti, dezinfekuoti, supakuoti, teisingai išdėstyti sterilizatoriaus kameroje ir laikomasi nustatytų sterilizacijos ciklo parametrų.

75. Medicinos prietaisų valymo, dezinfekcijos, pakavimo, pakrovimo sterilizatoriaus kameroje reikalavimai, sterilizavimo būdai yra pateikti šios higienos normos 76–132 punktuose ir 4, 5, 6, 7, 8, 9 prieduose.

XIV. MEDICINOS PRIETAISŲ VALYMAS IR DEZINFEKCIJA

76. Medicinos prietaisai, kurie bus dezinfekuojami ir sterilizuojami, turi būti išvalyti.

77. Medicinos prietaisų valymo ir dezinfekcijos būdai:

77.1. šiluminis,

77.2. šiluminis-cheminis,

77.3. cheminis.

78. Medicinos prietaisai valomi ir dezinfekuojami prieš sterilizaciją centralizuotos sterilizacijos ir dezinfekcijos skyriaus „nešvariosios“ dalies patalpoje arba prietaisų naudojimo vietose (tam skirtose skyrių patalpose).

79. Medicinos prietaisų valymo, dezinfekcijos procedūrų eiliškumas priklauso nuo prietaisų paskirties, rūšies ir procedūrų atlikimo būdo (rankinis, mechanizuotas, šiluminis, šiluminis-cheminis, cheminis).

80. Medicinos prietaisai gali būti valomi ir dezinfekuojami rankomis arba mechanizuotai, naudojant automatinės plovimo-dezinfekcijos mašinas, plovimo ultragarsu ir kitus įrenginius.

81. Pirmenybę reikia teikti mechanizuotiems šiluminiams, šiluminiams-cheminiams valymo ir dezinfekcijos būdams.

82. Medicinos prietaisų valymo ir dezinfekcijos įrenginiai turi būti įteisinti Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos nustatyta tvarka [4.7, 4.8]. Gamintojai turi pateikti vartotojui įrenginio techninius dokumentus ir instaliavimo, paskirties, naudojimo, priežiūros ir darbo procedūrų aprašymus.

83. Rankiniam medicinos prietaisų valymui ir dezinfekcijai turi būti šilto ir šalto vandens vandentiekis, distiliuotas vanduo, instrumentų plautuvės, suslėgtojo oro įranga, vandens su slėgiu purkštukas, rankiniai arba automatiniai valiklių ir dezinfekcijos tirpalų dozatoriai, sandarios vonelės ar kiti indai instrumentams mirkyti, minkšti šepetėliai ar kitos priemonės jiems šveisti.

84. Cheminis medicinos prietaisų valymas ir dezinfekcija atliekamas pusautomatiais arba rankomis.

85. Patvarūs šilumai medicinos prietaisai valomi ir dezinfekuojami automatinuose plovimo-dezinfekcijos įrenginiuose šiluminiu būdu. Nepatvarūs šilumai prietaisai, pvz., lankstūs endoskopai, valomi ir dezinfekuojami šiluminiu-cheminiu būdu, nurodytu šios higienos normos 4 priede.

XV. MECHANIZUOTAS MEDICINOS PRIETAISŲ VALYMAS IR DEZINFEKCIJA

86. Medicinos prietaisų valymas ir dezinfekcija automatinėse plovimo-dezinfekcijos mašinose

86.1. Automatinėse plovimo-dezinfekcijos mašinose valomi ir dezinfekuojami chirurginiai ir kiti metaliniai instrumentai, endoskopai, dirbtinio kvėpavimo įrenginių ir kitų prietaisų dalys, laboratorijų indai ir instrumentai.

86.2. Automatinėse plovimo-dezinfekcijos mašinose šiluminis-cheminis valymas ir dezinfekcija atliekamas naudojant valiklį ir dezinfekciją šiluma (ne daugiau kaip 60 °C temperatūros), o šiluminis valymas ir dezinfekcija – naudojant valiklį ir dezinfekciją karščiu (85–93 °C).

86.3. Medicinos prietaisai automatinėse plovimo-dezinfekcijos mašinose valomi ir dezinfekuojami pagal gamintojų rekomendacijas, pasirenkant tinkamus valymo ir dezinfekcijos būdus bei valiklius ir dezinfekcijos tirpalus. Valikliai ir dezinfekcijos tirpalai turi būti įteisinti Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos nustatyta tvarka [4.20, 4.21].

86.4. Medicinos prietaisų valymo ir dezinfekcijos procedūros automatinėse plovimo-dezinfekcijos mašinose yra tokios: valymas (plovimas), šiluminė arba cheminė dezinfekcija, skalavimas, džiovinimas. Medicinos prietaisai automatinėse plovimo-dezinfekcijos mašinose skalaujami šaltu ir šiltu vandeniu, plaunami valikliais, dezinfekuojami karščiu arba dezinfekcijos tirpalu ir, jei galima, džiovinami arba išimti iš mašinos džiovinami įprastiniu būdu.

86.5. Medicinos prietaisai plaunami ir dezinfekuojami tuoj pat panaudojus. Prietaisus, kurių negalima apdoroti automatinėse plovimo-dezinfekcijos mašinose arba jų paruošimas (gabenimas į mašiną) užtrunka ilgiau kaip 3 val., reikia užpilti neputojančiu dezinfekcijos tirpalu, o išėmus iš tirpalo prieš sudedant į mašiną – skalauti vandeniu.

86.6. Panaudoti medicinos prietaisai tuoj pat („sausasis“ būdas) arba po mirkymo dezinfekcijos tirpale („šlapiasis“ būdas) nuplaunami vandeniu, sudedami į mašinos krovinio talpyklas (sietelius, padėklus, groteles, laikiklius, lentynėles ir kt.) pagal mašinos gamintojų rekomendacijas. Lankstiniai prietaisai išardomi, išskleidžiami, sudedami, neperkraunant padėklų ar kitų krovinio talpyklų: dideli prietaisai sudedami taip, kad jie vienas kito neuždengtų.

86.7. Krepšeliai, konteineriai, padėklai ir kitos medicinos prietaisų talpyklos valomos ir dezinfekuojamos automatinėse plovimo-dezinfekcijos mašinose šiluminiu būdu.

87. Pusiau automatinis medicinos prietaisų valymas ir dezinfekcija

87.1. Pusiau automatinis cheminis valymas ir dezinfekcija taikomas jautriems šilumai endoskopams (fibroskopams) ir kitiems endoskopams tais atvejais, kai šiluminė sterilizacija keičiama aukšto lygio chemine dezinfekcija sporocidiniais tirpalais.

87.2. Pusautomačiai gali būti stacionarūs (tvirtinami prie sienos arba statomi ant stalo) arba kilnojami (su ratukais), su rankine arba automatine skysčių ir oro siurbimo įranga, su dezinfekcijos proceso automatinės kontrolės, registracijos ir užrašymo prietaisais arba be jų.

87.3. Endoskopai išvalomi rankiniu būdu, nurodytu šios higienos normos 4 priede, ir po to dezinfekuojami pusautomatyje pagal gamintojo rekomendacijas. Pusautomačio vonelėje ar konteineryje endoskopų kanalai specialiu įtaisu užpildomi dezinfekcijos tirpalu, po to tirpalas išsiurbiamas, kanalai išskalaujami, džiovinami. Kai kuriuose pusautomačiuose dezinfekcijos proceso kontrolės prietaisai registruoja, užrašo dezinfekcijos ciklo parametrus ir išspausdina darbo ciklo ataskaitą.

88. Medicinos prietaisų valymas ir dezinfekcija ultragarsu

88.1. Ultragarsu valomi arba dezinfekuojami smulkūs plieniniai instrumentai arba jų dalys [4.2, 4.4]. Pasirenkant šį būdą, būtina patikslinti, ar instrumentų gamintojas rekomenduoja valymą ir dezinfekciją ultragarsu.

88.2. Instrumentai ir jų dalys valomi, dezinfekuojami pagal aparato gamintojo rekomendacijas, naudojami gamintojo rekomenduojami valikliai arba dezinfekcijos-valomieji tirpalai.

88.3. Panaudoti lankstiniai instrumentai išardomi, išskleidžiami. Instrumentai sudedami į aparato sietelius, krepšelius ar kitas talpyklas, įdedami į vonelę, iki žymės pripildtą valiklio arba dezinfekcijos-valomojo tirpalo. Tirpalas vonelėje turi apsemti instrumentus.

88.4. Panaudoti valikliai ar dezinfekcijos-valomieji tirpalai po kiekvieno plovimo išpilami. Vonelė išvaloma pagal aparato priežiūros rekomendacijas.

88.5. Išvalyti ir dezinfekuoti ultragarsu instrumentai skalaujami geriamuoju ir distiliuotu vandeniu rankiniu būdu arba specialioje įrangoje ir išdžiovinami.

XVI. RANKINIS MEDICINOS PRIETAISŲ VALYMAS IR DEZINFEKCIJA

89. Draudžiama aštrius panaudotus medicinos prietaisus valyti rankomis prieš dezinfekciją. Tokie medicinos prietaisai apdorojami rankomis tokia eilės tvarka: dezinfekuojami, valomi (plaunami, skalaujami).

90. Panaudoti aštrūs medicinos prietaisai, jei kitaip nenurodo gamintojas, tuoj pat po procedūros mirkomi dezinfekcijos-valomajame tirpale, valomi (plaunami tirpale specialiais šepetėliais ar kita tinkama priemone), skalaujami tekančiu geriamuoju ir distiliuotu vandeniu.

91. Draudžiama į dezinfekcijos-valomąjį tirpalą, jei to nenurodo gamintojas, papildomai pridėti valomųjų priedų.

92. Kiti (neišaštrūs) medicinos prietaisai rankomis apdorojami tokia eilės tvarka: valomi, dezinfekuojami, skalaujami tekančiu geriamuoju vandeniu ir distiliuotu vandeniu. Tokie medicinos prietaisai valomi, nušluostant teršalus vienkartinėmis servetėlėmis (laikantis darbo su krauju ir kitais kūno

skysčiais taisyklių), po to mirkomi ir plaunami prietaisų valiklyje arba dezinfekcijos-valomajame tirpale pagal gamintojų rekomendacijas.

93. Medicinos prietaisams valyti ir dezinfekuoti naudojami švieži tinkami valikliai ir cheminės dezinfekcijos tirpalai [4.17]. Tirpalus, paruoštus iš koncentratų ir miltelių, galima laikyti ne ilgiau kaip 24 val. Skysti koncentratai ir milteliai laikomi gamintojų rekomenduotomis sąlygomis. Vanduo tirpalams gaminti turi būti minkštas (chloridų ne daugiau kaip 120 mg/l) ir atitikti geriamojo vandens reikalavimus.

94. Cheminės dezinfekcijos preparatų tirpalai turi būti paveikūs bakterijoms ir tuberkuliozės mikobakterijoms, virusams, grybeliams, turėti valomųjų savybių, antikoroziinių priedų, tinkamų prietaisų medžiagoms (gamintojas turi pateikti dokumentus, įrodančius, kad tirpalai negadina prietaiso medžiagų).

95. Rankinei medicinos prietaisų dezinfekcijai (mirkymui) ir valymui naudojamos specialios plastikinės sandarios vonelės su iškeliamais sieteliais su skysčio lygio žyma.

96. Medicinos prietaisų valymo ir dezinfekcijos tvarka:

96.1. apsilvilti apsauginius darbo drabužius (chalatą ir neperšlampamą prijuostę arba neperšlampamą chalatą), užsimauti pirštines ir užsidėti kitas asmenines apsaugines priemones, kurias rekomenduoja valiklių ir dezinfekcijos preparatų gamintojai;

96.2. lankstomuosius medicinos prietaisus išardyti;

96.3. valyti ir dezinfekuoti (arba dezinfekuoti ir valyti) tuoj pat po procedūros, nes kraujo chloridai gadina metalus ir kitas medžiagas;

96.4. dezinfekcijos tirpalus, skirtus aštriems, neišvalytiems medicinos prietaisams, kurie rankiniu būdu dezinfekuojami iki valymo, keisti po kiekvienos medicinos prietaisų dezinfekcijos ir valymo procedūros. Pakartotinai dezinfekcijos tirpalą, jei nurodo gamintojas, naudoti tik išvalytų rankomis neaštrių medicinos prietaisų (endoskopų, stomatologinių antgalių, protezų, atspaudų) mirkymui (dezinfekcijai);

96.5. vykdyti gamintojų nurodytas dozavimo, tirpalų temperatūros, dezinfekcijos (mirkymo) trukmės rekomendacijas;

96.6. gaminant tirpalus, skystus koncentratų pilti į vonelę ar kitą indą su vandeniu ir išmaišyti, birius koncentratų pilti į vonelę ar kitą indą su vandeniu, maišyti kol ištirps (jei kitaip nenurodo gamintojas);

96.7. prietaisai vonelėje ar kitame inde turi būti apsemti, instrumentų kanalus, ertmes specialiu švirkštu ar kitu prietaisu užpildyti tirpalu, išstumiant iš jų orą;

96.8. prietaisų plovimui naudoti minkštus plastikinius šepetėlius arba austinės nedažytos medžiagos servetėles, kanalus valyti rekomenduojama rankinėmis pompomis;

96.9. išplautus ir dezinfekuotus prietaisus tuoj pat skalauti tekančiu geriamuoju ir distiliuotu vandeniu;

96.10. išskalautus prietaisus, ypač instrumentus su kanalais, tuoj pat džiovinti suslėgtu (ne daugiau kaip 0,5 baro slėgio) oru pneumatiniu įrenginiu arba šilto oro srove džiovinimo spintose pagal instrumentų gamintojų rekomendacijas. Plastikinius, pvz., polietileningus, prietaisus džiovinti ne aukštesnėje kaip 65 °C temperatūroje;

96.11. ant vonelės ar kito indo užrašyti tirpalo pavadinimą, koncentraciją, galiojimo terminą;

96.12. išplautų sausų prietaisų sujungimus, sriegius ištepti specialiais prietaisų gamintojų rekomenduojamais tepalais, laidžiais sterilizuojančiam veiksniai (vandens garams ar kt.);

96.13. išplautus sausus išteptus tepalais prietaisus patikrinti, ar jie veikia. Surūdijusius prietaisus išmesti, kad jie susiliesdami su kitais instrumentais, jų nesugadintų.

XVII. MEDICINOS PRIETAISŲ PAKAVIMAS

97. Medicinos prietaisų pakavimo medžiagos ir indai turi tiktai pasirinktam sterilizavimo būdui, ciklui (vakuuminis, gravitacinis) ir sterilizacijos proceso sąlygoms.

98. Pakavimui naudojami vienkartinės (neauštinės medžiagos, popierius, maišeliai) arba daugkartinio naudojimo medžiagos (audeklai) ir indai (bikšas, konteineris).

99. Popierius, neaustinė medžiaga, maišeliai, konteineriai, kitos pakavimo medžiagos, atitinkančios standarto LST EN 868 reikalavimus, naudojami sterilizatoriuose, kurių konstrukcija ir sterilizacijos procesas atitinka standartų: LST EN 285, LST EN 1422, EN 13060, EN 14180 reikalavimus.

100. Krepinis popierius, neatitinkantis LST EN 868 (2 dalies) reikalavimų, pergamentas, metalinės dėžutės (biksai), audeklas naudojamas sterilizatoriuose su sterilizavimo tokiose pakuotėse programa (ciklu).

101. Sterilizuojant aukštos temperatūros vandens garais naudojamos šios pakavimo medžiagos: popierius, neaustinė medžiaga, maišeliai, audeklas ir pakavimo indai – konteineris, biksas.

102. Sterilizuojant žemos temperatūros vandens garais ir formaldehidu arba etileno oksidu (oksiranu) naudojamos šios pakavimo medžiagos: popierius, neaustinė medžiaga ir maišeliai.

103. Sterilizuojant vandenilio peroksido dujų plazmos sterilizatoriuose naudojamos tik sterilizatorių gamintojų rekomenduojamos pakavimo medžiagos ir indai bei proceso kontrolės priemonės.

104. Medicinos prietaisai, kurie pakuojami į popierių arba popierinius, popierinius-plastikinius maišelius, turi būti išdžiovinti, sausi.

105. Medicinos prietaisai sterilizuojami viengubame arba dvigubame pakete. Dvigubas paketas (gaminiai, įvynioti į du popieriaus lakštus arba du audeklo gabalus, arba įvyniotas audekle medicinos prietaisų rinkinys sietelyje, įdėtas į konteinerį, arba prietaisas dviejuose maišeliuose) naudojamas, kai sterilizuoti medicinos prietaisai iš sterilizatoriaus gabenami į kitą vietą, patalpą, kur jie laikomi iki naudojimo. Jei medicinos prietaisų gabenimo ir laikymo sąlygos yra sudėtingos, sterilizuoti dvigubame pakete medicinos prietaisai papildomai įdedami į specialų plastikinį maišelį ar kitą transportavimo pakuotę, kad būtų apsaugoti nuo užteršimo.

106. Prietaisai po vieną arba prietaisų rinkiniai sieteliuose suvyniojami į vienkartinį krepinį arba lygų popierių, neaustinę medžiagą, audeklą. Vyniojimo būdai pateikti šios higienos normos 8 priede. Paketai sutvirtinami lipnia juosta (su cheminiu indikatoriumi arba be jo), tinkančia pasirinktam sterilizavimo būdai. Draudžiama paketus tvirtinti guminiiais ir kitais raiščiais, aštriais daiktais (sąvaržėlėmis, segtukais).

107. Smulkūs, lengvi prietaisai, sterilizuojant juos gariniuose sterilizatoriuose su prietaisų sterilizavimo maišeliuose programa, pakuojami į vienkartinius pramoninės gamybos popierinius arba popierinius-plastikinius maišelius arba maišelius iš popierinių-plastikinių juostų. Pakuojant būtina laikytis gamintojų rekomenduojamos maišelių užpildymo ir sandarinimo tvarkos.

108. Pakuojamų prietaisų aštriosios dalys uždengiamos tinkamomis apsauginėmis priemonėmis.

109. Draudžiama, sterilizuojant vakuuminiuose gariniuose sterilizatoriuose su sterilizavimo konteineriuose programa, konteinerius keisti biksais, o sterilizuojant gariniuose sterilizatoriuose su sterilizavimo biksuose programa, biksus – konteineriais.

110. Sterilizavimo konteinerių techniniai rodikliai ir jų dydžiai turi atitikti standarto LST EN 868-8 reikalavimus. Konteineriai užpildomi sterilizuojamais paketais pagal sterilizatorių ir konteinerių gamintojų rekomendacijas.

111. Biksai užpildomi sterilizuojamais prietaisais, laikantis biksų gamintojų rekomenduojamų užpildymo normų.

112. Popierinių, audeklinių paketų dydžiai (išoriniai matmenys) ir masė neturi viršyti sterilizatorių ir pakavimo medžiagų gamintojų nurodytų dydžių.

113. Vienkartiniai maišeliai su lipnia juosta, sudėjus sterilizuojamus prietaisus, užlipinami rankomis, o kiti vienkartiniai maišeliai sandarinami užlydant siūles specialiu prietaisu – siūlių lituokliu (siūlėtuvu). Užlydomų maišelių siūles būtina užlydyti tinkamu siūlių lituokliu, nes maišelio sandarumas ir siūlės patvarumas priklauso nuo siūlių lituoklio techninių rodiklių (užlydymo temperatūros, slėgio).

114. Prietaisai, sterilizuojami karštu oru, pakuojami į sterilizatoriaus gamintojo nurodytas pakavimo medžiagas ir talpyklas arba neįpakuoti sudedami į krovinio talpyklą.

115. Įpakuotų sterilizuotų prietaisų galiojimo laikas priklauso nuo pakavimo medžiagos rūšies, sterilizavimo būdo, paketo sandarinimo kokybės, sterilizuotų prietaisų laikymo patalpų higienos ir kitų sąlygų.

116. Įpakuotų prietaisų, sterilizuotų vandens garais, etileno oksido, formaldehido dujomis, vidutiniai laikymo aseptinėmis sąlygomis terminai:

116.1. dvigubame popieriuje arba pergamente arba bikse su filtru – 20 parų;

116.2. dvigubame audekle arba bikse be filtro – 3 paros;

116.3. konteineryje (prietaisų, įvyniotų į audeklą arba į neaustinę medžiagą) – 6 savaitės;

116.4. užklįjuojamuose popieriniuose-plastikiniuose maišeliuose – 6 mėnesiai;

116.5. užlydytuose popieriniuose-plastikiniuose maišeliuose – 6–12 mėnesių;

116.6. dvigubame popieriuje (atitinkančiame standarto LST EN 868 reikalavimus) – 2–4 savaitės.

117. Į sterilizuojamų prietaisų paketus reikia dėti sterilizacijos proceso kontrolės priemones ir juos žymėti šios higienos normos 144 punkte nurodyta tvarka.

XVIII. STERILIZACIJOS BŪDAI

118. Medicinos prietaisai sterilizuojami vandens garais arba karštu oru, arba vandens garų ir formaldehido mišiniu, arba etileno oksido dujomis, arba vandenilio peroksido dujų plazma. Pirmenybę reikia teikti šiluminei sterilizacijai aukštos temperatūros sočiaisais vandens garais.

119. Prietaisai ir kiti gaminiai, kurie lies sterilius audinius arba sterilius kūno skysčius, sterilizuojami aukštos temperatūros (120–134 °C) sočiaisais vandens garais.

120. Prietaisai ir gaminiai, nepatvarūs aukštos temperatūros karščiui ir drėgmei, sterilizuojami žemos temperatūros vandens garų ir formaldehido mišiniu arba etileno oksido dujomis (oksiranu), arba vandenilio peroksido dujų plazma.

121. Karšto oro sterilizatoriuose (170–180 °C) sterilizuojami gaminiai, nepatvarūs greitam kaitinimui garais. Šis sterilizacijos būdas taikomas laboratorijose metaliniams, stikliniams indams, bevandeniams aliejams, tepalams, milteliams sterilizuoti.

122. Aukšto lygio cheminė dezinfekcija apdorojant sporocidiniais tirpalais taikoma tik prietaisams, nepatvariems šiluminiais arba žemos temperatūros sterilizavimo būdams.

123. Skysčiai sterilizuojami aukštos temperatūros vandens garais specialiuose skysčių sterilizatoriuose arba sterilizatoriuose su skysčių sterilizavimo programomis.

124. Sterilizacijos procesai turi užtikrinti, kad sterilizuotas gaminyt būtų sterilus. Sterilizuotas gaminyt žymimas užrašu *Sterilu*, jei sterilizacijos procesas yra patvirtintas (pripažintas tinkamu) pagal standartų LST EN 554 ir LST EN 550 reikalavimus ir sterilizuotas gaminyt atitinka standarto LST EN 556 reikalavimus.

125. Garo sterilizatoriai turi atitikti standartų LST EN 285 ir EN 13060, etileno oksido sterilizatoriai – standarto LST EN 1422, žemos temperatūros vandens garų ir formaldehido sterilizatoriai – standarto EN 14180 reikalavimus.

126. Gariniuose sterilizatoriuose sterilizuojami patvarūs karščiui kieti, akyti gaminiai ir skysčiai.

127. Vakuuminiuose gariniuose sterilizatoriuose sterilizuojami neįpakuoti ir įpakuoti kieti, akyti gaminiai. Pirmenybę reikia teikti sterilizacijai frakcionuoto vakuumo gariniuose sterilizatoriuose ir juose sterilizuoti įpakuotus ir neįpakuotus prietaisus, instrumentus, akytus gaminius, instrumentus su ertmėmis, kanalais.

128. Mažuosiuose gravitaciniuose gariniuose sterilizatoriuose sterilizuojami neįpakuoti metaliniai instrumentai, kurie bus naudojami tuoj pat ir vietoje (negabenami kitur). Mažuosiuose vakuuminiuose sterilizatoriuose sterilizuojami įpakuoti ir neįpakuoti gaminiai, akyti gaminiai. Pirmenybę reikia teikti sterilizacijai frakcionuoto vakuumo sterilizatoriuose ir juose sterilizuoti įpakuotus ir neįpakuotus instrumentus su ertmėmis, kanalais, kietus, akytus gaminius.

129. Žemos temperatūros vandens garų ir formaldehido, etileno oksido sterilizatoriuose sterilizuojami nepatvarūs karščiui prietaisai ir kiti gaminiai, jei nurodo gamintojas.

130. Vandenilio peroksido dujų plazmos sterilizatoriuose sterilizuojami nepatvarūs karščiui plastikiniai, guminiai ir kiti gamintojų rekomenduojami gaminiai, instrumentai su kanalais, kurių spindžio skersmuo ne mažesnis kaip 1 mm, o ilgis ne daugiau kaip 2 metrai.

131. Sterilizuojant žemos temperatūros vandens garų ir formaldehido, etileno oksido sterilizatoriuose, gaminiai kameroje veikiami reikiamos koncentracijos formaldehido arba etileno oksido dujomis nustatytoje drėgmėje, slėgyje, temperatūroje, trukmėje ir po sterilizacijos vėdinami.

132. Gaminiai, kurie sterilizuojami vandenilio peroksido dujų plazma (58 proc. vandenilio peroksido dujos veikiamos elektros arba elektromagnetiniu lauku), pakuojami į sterilizatoriaus gamintojo rekomenduojamas medžiagas (maišelius ir kt.).

XIX. STERILIZACIJOS KONTROLĖ

133. Medicininiai gaminiai, žymimi užrašu *Sterilu*, sterilizuojami sterilizatoriuose, kurių sterilizacijos procesas yra patvirtintas (pripažintas tinkamu). Sterilizacijos procesų patvirtinimo ir nuolatinės jų kontrolės reikalavimus reglamentuoja standartai LST EN 550, LST EN 554, LST EN 556, LST EN 1422, LST EN 285.

134. Įrengtus darbo vietoje, taip pat suremontuotus sterilizatorius būtina tikrinti ir įvertinti sterilizacijos proceso efektyvumą. Dirbant kiekvienas sterilizatorius 2 kartus per metus tikrinamas planine tvarka, taip pat įtarus defektus arba keičiant ankstesnes sterilizacijos sąlygas (krovinio dydį, formą, sudėtį ar pan.).

135. Nuolatinė sterilizacijos kontrolė atliekama kasdien tikrinant kiekvieną sterilizatoriaus darbo ciklą.

136. Įrengto, suremontuoto sterilizatoriaus darbo efektyvumą turi tikrinti asmenys, atsakingi už sterilizatorių techninę priežiūrą, ir sveikatos priežiūros įstaigų darbuotojai, atsakingi už sterilizacijos kontrolę.

137. Planinę ir nuolatinę sterilizatorių kontrolę, taip pat keičiant sterilizacijos sąlygas, turi atlikti sveikatos priežiūros įstaigų darbuotojai, atsakingi už sterilizacijos kontrolę.

138. Visuose sterilizatoriuose tikrinami sterilizacijos proceso parametrai, nuo kurių priklauso sterilizuojamų gaminių sterilumas:

138.1. gariniuose sterilizatoriuose – sterilizacijos temperatūra, trukmė, garų kokybė (oro pašalinimas ir garų prasiskverbimas į gaminius);

138.2. karšto oro sterilizatoriuose – sterilizacijos temperatūra ir trukmė, per kurią karštis perduodamas sterilizuojamiems gaminiams;

138.3. etileno oksido ir žemos temperatūros vandens garų ir formaldehido sterilizatoriuose – sterilizacijos temperatūra, trukmė, dujų koncentracija, drėgmė, etileno oksido arba formaldehido dujų prasiskverbimas į sterilizuojamus gaminius.

139. Visų sterilizacijos procesų efektyvumo kontrolei taikomi fizikiniai, cheminiai ir biologiniai kontrolės metodai [4.16].

140. Karšto oro sterilizatoriuose tikrinami prietaisų rodmenys, kiekvienam paketui naudojami cheminiai proceso indikatoriai, krovinio sterilizacijos kokybė tikrinama biologiniais indikatoriais, atitinkančiais standarto LST EN 866 (6 dalis) reikalavimus.

141. Etileno oksido, žemos temperatūros vandens garų ir formaldehido sterilizatorių darbo efektyvumui įvertinti taikomas fizikinis kontrolės metodas, naudojami cheminiai proceso indikatoriai, kiekvieno krovinio sterilizacijos sąlygos tikrinamos prietaisu, imituojančiu blogiausias sterilizacijos sąlygas, ir cheminiais indikatoriais, atitinkančiais standarto LST EN 867 (1 dalis) arba ISO 11140 (1 dalis), ir biologiniais indikatoriais, atitinkančiais standarto LST EN 866 (1, 2, 5, 8 dalys) arba ISO 11138 (1, 2 dalys) reikalavimus.

142. Vandenilio peroksido plazmos sterilizatorių darbo efektyvumo kontrolei taikomas fizikinis metodas, krovinio sterilizacijos sąlygos tikrinamos sterilizatoriaus gamintojo nurodytais cheminiais ir biologiniais indikatoriais.

143. Gariniai sterilizatoriai tikrinami kiekvieną dieną. Sterilizacijos vandens garais nuolatinės kontrolės būdai ir priemonės nurodyti šios higienos normos 10 priede.

144. Kiekvienas sterilizuojamas paketas pažymimas krovinio serijos numeriu (skaičiais, kuriais koduojamas sterilizatoriaus eilės numeris, sterilizacijos ciklo numeris, sterilizacijos data, paketo turinys ir kt.).

145. Atsakingas sterilizacinės darbuotojas, patikrinęs kiekvieno krovinio sterilizacijos sąlygas, kontrolės rezultatus registruoja dokumentuose (Formoje Nr. 257a, krovinio registracijos kortelėje). Kiekvienam sterilizatoriui vienai dienai skiriama viena krovinio registracijos kortelė ir joje žymima krovinų sudėtis, krovinų sterilizacijos kontrolės rezultatai, kuriuos patikrinęs asmuo turi pasirašyti.

146. Informacija apie sterilizacijos ir sterilizuoto gaminio galiojimo laiką, kiekvieno paketo turinį, darbuotoją, atsakingą už sterilizacijos kontrolę (užkoduotas vardas, pavardė arba inicialai), užrašoma arba išspausdinama lipnioje etiketėje, jos prilipinamos ant kiekvieno krovinio, kurio sterilizacijos sąlygos buvo patikrintos, paketo. Viena etiketė prilipinama prie krovinio registracijos kortelės. Be to, krovinio registracijos kortelėje pažymimi Bowie Dick testo ir biologinės kontrolės rezultatai.

147. Sterilizacijos kontrolės dokumentai saugomi 1 metus.

XX. PATALPŲ, ĮRENGINIŲ, INVENTORIAUS, PACIENTŲ DRABUŽIŲ IR AVALYNĖS HIGIENA

148. Įstaigos ar jų korpusai, skyriai, kitos patalpos, atliekant kapitalinius ir einamuosius remonto darbus, uždaromi arba sandariai izoliuojami nuo kitų patalpų.

149. Patalpų, kurių lubų ir sienų danga yra iš patvarių valikliams ir dezinfekcijos preparatams medžiagų ir ją galima valyti bei dezinfekuoti, einamasis remontas atliekamas, esant reikalui, bet ne rečiau kaip vieną kartą per 5 metus. Patalpų, sienų, lubų, grindų defektai, pvz., nutekėjimai, pelėsiai, įskilimai, atsiklijavusios plytelės ir kt., pašalinami pagrindinių valymų metu.

150. Sveikatos priežiūros įstaigų kietasis inventorių turi būti iš medžiagų, patvarių valikliams ir dezinfekcijos preparatams, o minkštasis inventorių – iš medžiagų, patvarių šiluminiam ir cheminiam dezinfekcijos būdams. Susidėvėjęs inventorių, įrenginiai pakeičiami naujais, tinkančiais apdoroti nustatytais būdais ir priemonėmis.

151. Sveikatos priežiūros įstaigose neturi būti graužikų ir buitinių parazitų. Profilaktinę dezinfekciją, deratizaciją atlieka profilaktinės dezinfekcijos, dezinfekcijos, deratizacijos įstaigos, turinčios licenciją šiai veiklai, arba įstaigos dezinfekuotojas, turintis kvalifikacijos pažymėjimą. Sveikatos priežiūros įstaigos turi sudaryti sąlygas (išlaisvinti patalpas ir atlikti kitas specialistų nurodytas priemones) profilaktinės dezinfekcijos ir deratizacijos darbams atlikti [4.6].

152. Pacientų, užsikrėtusių utelėmis, drabužiai apdorojami šiluminėmis arba cheminėmis dezinfekcijos priemonėmis.

153. Pacientai perrengiami įstaigos drabužiais arba jiems pagal įstaigos vidaus tvarkos taisyklės leidžiama dėvėti asmeninius drabužiais ir avalyne (šlepetėmis). Pacientų drabužiai turi būti švarūs. Pacientų šlepetės turi būti iš neperšlampamos medžiagos. Užkrečiamųjų ligų skyrių pacientams išduodami švarūs įstaigos drabužiai ir dezinfekuotos šlepetės. Drabužiai keičiami ne rečiau kaip vieną kartą per 7 dienas, užteršti biologiniais skysčiais – tuoj pat.

154. Pacientų, besigydančių stacionare, asmeniniai drabužiai ir avalynė saugoma pagal įstaigos vidaus taisyklės.

155. Stacionarių įstaigų pacientams išduodami individualiam naudojimui: stiklinė (puodelis), jei reikia – gertuvė, spjaudyklė, basonas ir kt. Palatose leidžiama laikyti asmens higienos daiktus.

156. Lovų čiužiniai, pagalvės turi būti apsiūti tinkama medžiaga, patvaria valikliams ir dezinfekcijos preparatams. Antklodės turi būti iš audinių, kuriuos galima skalbti sveikatos priežiūros įstaigų skalbinių skalbimo režimais. Neapsiūti čiužiniai, pagalvės ir antklodės, kurių negalima skalbti, apdorojami dezinfekcijos kameroje pagal kameros gamintojų rekomendacijas. Lovų minkštąjį inventorių (čiužinį, antklodę, pagalvę) ir skalbinius po kiekvieno paciento būtina keisti švariais.

XXI. PATALPŲ ORO DEZINFEKCIJA

157. Ultravioletinių spindulių (UV) lempos įrengiamos tik pacientų, sergančių tuberkulioze, izoliacijos ir tyrimo patalpų orui dezinfekuoti.

158. Patalpų oro dezinfekcijai naudojamos kilnojamosios UV lempos arba stacionarios UV lempos kabinamos ant patalpų sienų, lubų arba išdėstomos vėdinimo sistemų oro cirkuliacijos kanaluose. Draudžiama vėdinimo sistemų oro filtravimo arba vietinio ištraukimo įrenginius keisti UV lempomis, išdėstytomis vėdinimo sistemų oro cirkuliacijos kanaluose.

159. UV lempos įrengiamos pagal gamintojų rekomendacijas ir naudojamos laikantis darbo saugos reikalavimų.

160. UV lempų skaičius patalpoje priklauso nuo patalpos dydžio. 1 m² patalpos orui dezinfekuoti reikia lempos su 1W galingumo UV spindulių šaltiniu.

161. Kiekvieną kartą naudojant registruojama UV lempos degimo trukmė. Lempos keičiamos, kai gamintojų nurodyta lempos degimo trukmė, susumavus visą lempos degimo trukmę, yra pasibaigusi arba, išmatavus lempos spindulių intensyvumą, nustatyta, kad lempos spindulių intensyvumas yra sumažėjęs. Ultravioletinių spindulių intensyvumą turi matuoti specialistas. Matuoklis turi būti kalibruotas. Matavimai ir jų rezultatai registruojami.

XXII. PATALPŲ IR APLINKOS DAIKTŲ (ĮRENGINIŲ, BALDŲ, INVENTORIAUS) PAVIRŠIŲ VALYMAS IR DEZINFEKCIJA

162. Sveikatos priežiūros įstaigose turi būti patalpų ir aplinkos daiktų (įrenginių, baldų, inventoriaus) valymo ir dezinfekcijos procedūrų aprašymai, planai. Higienos (dezinfekcijos) planai turi būti sudaromi visiems įstaigos skyriams ir padaliniams. Rekomenduojamas patalpų valymo dažnis pateiktas šios higienos normos 11 priede, o skyriaus higienos (dezinfekcijos) plano pavyzdys – 12 priede.

163. Patalpas ir aplinkos daiktus būtina dezinfekuoti infekcijos rizikos (organų, audinių persodinimo, nudegimų, operacinių, intensyvios terapijos, akušerijos (neišnešiotų naujagimių), patologinės anatomijos, dializės, užkrečiamųjų ligų palatos, procedūriniai, tvarstomieji kabinetai, pacientų, jautrių infekcijai ir sergančių užkrečiamosiomis ligomis, izoliacijos patalpos, klinikinės ir mikrobiologijos laboratorijos) vietose.

164. Paviršiai (grindys, sienos ir kt.) valomi, o užteršti krauju ir kitais kūno skysčiais, sekretais, ekskretais – dezinfekuojami.

165. Medicinos prietaisai arba jų dalys, kurios liečiasi su nepažeistomis gleivinėmis arba pažeista oda, po kiekvieno paciento apžiūros valomi ir dezinfekuojami.

166. Medicinos įrenginiai arba jų dalys, kurių negalima drėgnai valyti ir dezinfekuoti, padengiami vienkartinėmis dangomis, nelaidžiomis biologiniams skysčiams. Po kiekvieno paciento apžiūros jie pakeičiami švariais, o užteršti biologiniais skysčiais – tuoj pat.

167. Vizualiai švarūs daiktai, kurių tiesiogiai pacientas neliečia, arba daiktai, kurie liečiasi su nepažeista paciento oda, valomi valikliais arba dezinfekcijos-valomaisiais tirpalais.

168. Vizualiai švarūs aplinkos daiktai ir paviršiai, kuriuos dažnai liečia pacientai, dezinfekuojami žemo lygio cheminės dezinfekcijos priemonėmis. Užteršti krauju ir kitais kūno skysčiais, sekretais, ekskretais daiktai ir paviršiai dezinfekuojami vidutinio lygio cheminės dezinfekcijos preparatais.

169. Pagrindinis patalpų ir aplinkos daiktų valymas atliekamas ne rečiau kaip keturis kartus per metus. Kasdieninis patalpų ir aplinkos daiktų valymas atliekamas ne mažiau kaip vieną arba du kartus per dieną. Operacinių pagrindinis valymas atliekamas ne rečiau kaip du kartus per mėnesį. Operacinių grindys, neužterštos krauju ir kitais kūno skysčiais, plaunamos po kiekvienos operacijos, užterštos krauju ir kitais kūno skysčiais – dezinfekuojamos. Operacinių patalpos, instrumentai ir inventoriai, baigus operaciją, dezinfekuojami.

170. Klinikinės laboratorijos patalpos (grindys, palangės, durys, rankenos, įrenginių paviršiai, stalai, plautuvės, unitazai, tualetai) valomos kartą per dieną, o užteršti krauju, kūno skysčiais, sekretais, ekskretais paviršiai dezinfekuojami tuoj pat.

171. Kartą per mėnesį, iš anksto tvarkaraštyje numatytu laiku, atliekamas pagrindinis klinikinių laboratorijų patalpų valymas: atitraukiami baldai, įrenginiai, kruopščiai valomi visi (radiatorių, langų, žaliuzių ir kt.) paviršiai.

172. Klinikinių laboratorijų darbo stalų paviršiai, ant kurių dirbama su tiriamąja medžiaga, instrumentai ir kitos priemonės, naudojami tyrimui, baigus darbą, o užteršti – tuoj pat dezinfekuojami vidutinio lygio cheminės dezinfekcijos tirpalais.

173. Kraujo ar kitų skysčių dėmės ant klinikinių laboratorijų įrenginių, baldų paviršių šluostomos vienkartinėmis servetėlėmis, sumirkytomis vidutinio lygio cheminės dezinfekcijos preparatu. Pakartotinai naujomis vienkartinėmis servetėlėmis, sumirkytomis dezinfekcijos tirpalu, nušluostomas paviršius. Panaudotos servetėlės išmetamos į infekuotų atliekų surinkimo indą.

174. Klinikinių laboratorijų įrenginių, baldų paviršiai, grindys, užteršti krauju ar kitais kūno skysčiais, sekretais, ekskretais (jiems išsitaškus, išsipykus), užpilami dezinfekcijos tirpalu (santykiu 1:1) arba pagal gamintojo rekomendacijas absorbuojančiomis skysčius dezinfekcijos preparato, kurio veiklioji medžiaga yra chloras, granulėmis, paliekami nustatytą laiką, po to nušluostomi vienkartinėmis servetėlėmis, kurios išmetamos į infekuotų atliekų surinkimo tarą, ir dar kartą užterštos vietos šluostomos naujomis vienkartinėmis servetėlėmis, sumirkytomis dezinfekcijos tirpalu.

175. Prieš naudojant įrenginiai (centrifugos, automatiniai analizatoriai ir kt.) apžiūrimi, ar neužteršti, ir, jei reikia, dezinfekuojami. Servetėlės, tamponai, kuriais buvo šluostyti paviršiai, išmetami į infekuotų atliekų surinkimo tarą. Remontuoti įrenginiai dezinfekuojami iki remonto ir atlikus remontą.

176. Valgymo indai, įrankiai, basonai, šlapimo surinkimo indai ir kitos slaugos priemonės dezinfekuojamos šiluminės dezinfekcijos būdu, apdorojant automatinėse plovimo-dezinfekcijos mašinose, arba cheminiu (rankiniu) būdu, mirkant cheminės dezinfekcijos tirpaluose.

177. Patalpos ir daiktai valomi šiltu vandeniu ir muilu arba pramoninės gamybos valikliais arba dezinfekcijos-valomaisiais tirpalais pagal daiktų ir valiklių gamintojų rekomendacijas. Draudžiama paviršius valyti skalbikliais.

178. Cheminės dezinfekcijos preparatai parenkami pagal daiktų atsparumą dezinfekcijai.

179. Didelio ploto paviršiams dezinfekuoti naudojami vandeniniai chloro, peroksido, guanidino, aminių, ketvirtinių amonio junginių ir kitų veikliųjų medžiagų tirpalai.

180. Vizualiai švarių paviršių (mažų plotų), jeigu jie patvarūs alkoholiams, greitajai dezinfekcijai tinka purškiamieji pramoninės gamybos alkoholiniai koncentratai.

181. Valymo ir dezinfekcijos inventorius (šluostės, šepetėliai, valikliai, dezinfekcijos tirpalai, indai) sukomplektuojami vežimėlyje.

PACIENTŲ, SERGANČIŲ UŽKREČIAMOSIOMIS LIGOMIS, IZOLIACIJOS PRIEMONIŲ SĄRAŠAS

1. Šiame sąrašė išvardytų izoliacijos priemonių rūšių žymėjimo reikšmės:
 - 1.1. K – pacientų, sergančių sąlyčio būdu plintančiomis ligomis, izoliacijos priemonės, pateiktos šios higienos normos 21–27 punktuose;
 - 1.2. L – pacientų, sergančių su oro lašeliais plintančiomis ligomis, izoliacijos priemonės, pateiktos šios higienos normos 39–41 punktuose;
 - 1.3. O – pacientų, sergančių per orą (dalelėmis) plintančiomis ligomis, izoliacijos priemonės, pateiktos šios higienos normos 28–38 punktuose;
 - 1.4. S – standartinės pacientų izoliacijos priemonės, pateiktos šios higienos normos 15–18 punktuose.
2. Šiame sąrašė išvardytų izoliacijos priemonių taikymo trukmės žymėjimo reikšmės:
 - 2.1. A – kol gydoma antibiotikais ir išskiriama neigiama kultūra;
 - 2.2. LT – ligos trukmė, žaizdų gydymo trukmė (kol jos sekretuoja);
 - 2.3. val. – valandos nuo pradėto specifinio gydymo pradžios.

Ligos, būklės, komplikacijos ar sukėlėjų pavadinimas	Ligos kodas pagal TLK-10	Izoliacijos priemonių rūšis	Izoliacijos priemonių taikymo trukmė	Pastaba
1. Adenovirusinė infekcija	B 34.0	L, K	LT	Taikyti kūdikiams ir vaikams
2. Aktinomikozė	A 42	S		
3. Amebiasė	A 06	S		
4. Antgerklio uždegimas (epiglotitas), sukeltas influencos hemofilo (<i>Haemophilus influenzae</i>)	J 05.1	L	24 val.	
5. Apkasų burna (opinė ar plėvinė angina)	A 69.1	S		
6. Apvaliųjų kirmėlių (nematodų) sukeltos ligos (ankilostomiazė, uncinariazė)	B 76	S		
7. Askaridozė	B 77	S		
8. Aspergiliozė	B 44	S		
9. Atsparių vaistams bakterijų infekcija arba kolonizacija				Taikyti pacientų, sergančių ligomis, kurių sukėlėjai polirezistentiški vaistams, izoliacijos priemonės
10. Babeziazė	B 60.0	S		
11. Blastomikozė, Š. Amerikos, odos arba plaučių	B 40	S		
12. Botulizmas	A 05.1	S		
13. Bronchiolitas	J 21			Taikyti kūdikių ir vaikų, sergančių kvėpavimo takų infekcijomis, izoliacijos priemonės
14. Bruceliozė	A 23	S		
15. Celiulitas (ūminis limfangitas), nekontroliuojama sekrecija	L 03	K	LT	

16. <i>Chlamidija trachomatis</i>				
16.1. konjunktyvitas	A 71, A 74.0, P 39.1	S		
16.2. lytiškai santykiaujant plintančios ligos	A 56	S		
16.3. kvėpavimo organų	J 16.0, P 23.1	S		
17. Cholera	A 00			Taikyti pacientų, sergančių gastroenteritu, sukeltu choleros sukėlėjų, izoliacijos priemonės
18. Cisticerkozė	B 69	S		
19. Citomegalo virusinė infekcija, naujagimiai arba imunosupresiniai pacientai	B 25, B 27.1, P 35.1	S		
20. Dedervinė (grybelinės infekcinės dermatofitozės, dermatomikozės, kerpligė)	B 35–B 36	S		
21. Dėmėtoji šiltinė (pūslelinė riketsiozė)	A 79.1	S		
22. Difterija				Izoliacijos priemonės taikyti, kol du pasėliai, paimti mažiausiai su 24 val. pertrauka, yra neigiami
22.1. odos	A 36.3	K	A	
22.2. ryklės	A 36.0, A 36.1, A 36.2	L	A	
23. Ebolo virusinė hemoraginė karštligė	A 98.4	K	LT	Konsultuotis su Užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės centro specialistais
24. Echinokokozė (hidatidozė)	B 67	S		
25. Echo virusas	B 97.1			Taikyti pacientų, sergančių enterovirusinėmis infekcijomis, izoliacijos priemonės
26. Encefalitas arba encefalomielitas	A 32.1, A 81, A 92.2, A 98.1–A 98.2, A 84–A 85, A 87.2, B 00.4, B 05.0, B 02.0, B 26.2, G 05			Taikyti pacientų, sergančių encefalitu arba encefalomielitu, sukeltais įvairių sukėlėjų, izoliacijos priemonės
27. Endeminė ir epideminė šiltinė	A 75	S		
28. Endometritas	N 71, N 74.1	S		
29. Enterobiozė (spalinių infekcija, oksiuriazė)	B 80	S		
30. Enterokokai	B 95.2, B 95.5			Taikyti pacientų, sergančių infekcijomis, kurių sukėlėjai poli-rezistentiški vaistams mikroorganizmai, izoliacijos priemonės
31. Enterokolitas, <i>clostridium difficile</i>	A 04.7	K	LT	
32. Enterokolitinė jersinija	A 04.6			Taikyti pacientų, sergančių gastroenteritais, sukeltais enterokolitinių jersinijų, izoliacijos priemonės
33. Enterovirusinės infekcijos	A 08.3, A 80, A 87.0, A 85.0, A 88.0, B 08.4, B 08.5, B 08.8, B 30.3, B 33, B 97.1			
33.1. kūdikių, vaikų		K	LT	
33.2. suaugusiųjų		S		
34. Enterovirusinis pūslelinis faringitas	B 08.5			Taikyti pacientų, sergančių

(Herpangina)				enterovirusinėmis infekcijomis, izoliacijos priemonės
35. Riketsiozės (uolinių kalnų dėmėtoji šiltinė, erkinė šiltinė)	A 77–A 79	S		
36. Epstein-Barr virusinė infekcija ir infekcinė mononukleozė	B 27	S		
37. Gangrena (dujinė gangrena)	A 48.0	S		
38. Gastroenteritas, sukeltas:				
38.1. klostridijos <i>difficile</i>	A 04.7	K	LT	Taikyti pacientams, naudojantiems kelnių įklotus arba nekontroliuojantiems tuštinimosi
38.2. enterohemoraginių ešerichijų 0157:H7	A 04.3	K	LT	
38.3. rotavirusų	A 08.0	K	LT	
38.4. šigelių	A 03	K	LT	
38.5. kitų sukėlėjų (kampilobakterijų, choleros, kriptosporidijų, enterohemoraginių ešerichijų O157:H7 ir kt., giardijų lamblijų, rotavirusų, salmonelių, įskaitant vidurių šiltinės salmonelės, parahemolitinių vibrionų, enterokolitinių jersinijų, šigelių, virusų, nenurodytų kitur)	A 00–A 08, (A 04.5, A 00, A 07.2, A 04.3, A 04, A 04.4, A 07.1, A 08.0, A 02, A 01, A 05.3, A 04.6, A 03, A 08.1, A 08.3, A 08.5)	S		Papildomai taikyti vaikams iki 6 metų amžiaus, naudojantiems kelnių įklotus ir nekontroliuojantiems tuštinimosi, visą ligos laiką taikyti kontaktines izoliacijos priemones
39. Giardiazė	A 07.1			Taikyti pacientų, sergančių gastroenteritu, sukeltu giardijų lamblijų, izoliacijos priemones
40. Guillain-Barre sindromas (ūminis poinfekcinis polineuritas)	G 61.0	S		
41. Gonorėja	A 54.0, A 54.1, A 54.2	S		
42. Gripas	J 10, J 11	L	LT	Rekomenduojama stebėti pacientus, skiepyti, gydyti antivirusiniais preparatais ir guldyti, jei įmanoma, į atskiras palatas sutinkamu vėdinimu (neigiamas slėgis palatoje, palyginti su šalia esančia patalpa). Ligos protrūkio metu, kai guldymui trūksta atskirų kambarių, grupuoti pacientus, neguldyti vienoje patalpoje su didelės infekcijos rizikos pacientais
43. Grįžtamoji karštligė	A 68	S		
44. <i>Hantaan</i> virusinis plaučių sindromas	A 98.5	S		
45. <i>Helicobacter pylori</i>	K 29	S		
46. <i>Herpes simplex</i> (Herpes virus hominis)	B 00			
46.1. naujagimių		K	LT	Taikyti naujagimiams, gimusiems natūraliu būdu ar per Cezario pjūvį ir jei motina serga aktyviaja infekcija ir membranos plyšo daugiau kaip prieš 4–6 valandas
46.2. odos ir gleivinių, išsivysčiusi arba pirminė, sunki		K	LT	
46.3. encefalitas		S		

46.4. odos ir gleivinių pasikartojantis (odos, burnos, genitalinis)		S		
47. Histoplazmozė	B 39	S		
48. Įgimta raudonukė	P 35.0	K		Priemonės taikyti vaikams iki vienerių metų amžiaus (išskyrus tuos trijų ir daugiau mėnesių vaikus, kuriems iš nosiaryklės ir šlapimo raudonukės virusas neišskirtas)
49. Įgytas imunodeficitas (AIDS)	B 20–B 24	S		Papildomos izoliacijos priemonės taikyti pacientams su klinikiniais sindromais ir būklėmis, nurodytomis šios higienos normos 2 priede
50. Infekcinė eritema	B 08.3			Taikyti pacientų, sergančių ligomis, sukeltomis parvoviruso B19, izoliacijos priemonės
51. Infekcinė mononukleozė	B 27	S		
52. Juodligė				
52.1. odos	A 22.0	S		
52.2. plaučių	A 22.1	S		
53. Juosiančioji pūslelinė	B 02			Asmenys ir darbuotojai, jautrūs šiai infekcijai ir turintys
53.1. vietinė (imunosupresinių pacientų) arba išplitusi		O, K	LT	sąlytį su pacientais su juosiančiosios pūslelinės žaizdomis, gali susirgti šia liga, todėl jie neturi
53.2. vietinė (lokalizuota), kitų pacientų		S		slaugyti tokio paciento, jei yra kitų (nejautrių šiai infekcijai) slaugytojų
54. Kačių įdrėskimo liga (gėrybinė inokuliacinė limforetikuliozė)	A 28.1	S		
55. Kampilobakterinis gastroenteritas	A 04.5			Taikyti pacientų, sergančių gastroenteritu, sukeltu kampilobakterijų, izoliacijos priemonės
56. Kandidozė, visos formos ir mukokutaninė	B 37, P 37.5	S		
57. Kaspiniučių sukeltos ligos				
57.1. himenolepidozė	B 71.0	S		
57.2. teniazė	B 68	S		
57.3. kitų kaspiniučių sukeltos infekcijos	B 69, B 70, B 71.1, B 71.8, B 71.9	S		
58. Kawasaki sindromas (odos ir gleivinių limfmazgių sindromas)	M 30.3	S		
59. Kerpligės (dermatofitozės, dermatomikozės, dedervinės)	B 35–B 36	S		
60. Kiaulytė (infekcinis parotitas)	B 26	L		Taikyti priemonės 9 dienas nuo tinimo pradžios
61. Kirkšnies granuloma (donovanozė, venerinė granuloma)	A 55, A 58	S		
62. Klostridijos				
62.1. botulizmo klostridijos (<i>Clostridium botulinum</i>)	A 05.1	S		
62.2. <i>Clostridium difficile</i>	A 04.7	K	LT	
62.3. lūžinės klostridijos (<i>Clostridium</i>				

<i>perfringens</i>)				
62.3.1. maisto toksikoinfekcija	A 05.2	S		
62.3.2. dujinė gangrena	A 48.0	S		
63. Kokcidiidomikozė				
63.1. sekretuojančios žaizdos	B 38.3, B 38.7	S		
63.2. pneumonija	B 38.0, B 38.1, B 38.2	S		
64. Kokliušas (kokliušiškas kosulys)	A 37	L		Taikyti priemones 5 dienas po pradėto efektyvaus gydymo
65. Kokliušiškas kosulys (kokliušas)	A 37	L		Taikyti priemones 5 dienas po pradėto efektyvaus gydymo
66. Koksakio virusų sukeltos infekcijos	B 97.1			Taikyti pacientų, sergančių enterovirusinėmis infekcijomis, izoliacijos priemones
67. Kolitas dėl antibiotikų vartojimo	A 04.7			Taikyti pacientų, sergančių kolitais, sukeltais <i>C. difficile</i> , izoliacijos priemones
68. Kolorado erkinė karštligė	A 93.2	S		
69. Konjunktivitai				
69.1. ūmus virusinis (ūmus hemoraginis)	B 02.3, B 30 (B 30.3)	K	LT	
69.2. ūmus bakterinis	A 36.8, A 39.8, H 10	S		
69.3. chlamidinis	A 74.0	S		
69.4. gonokokinis	A 54.3	S		
70. Kriptokokozė	B 45	S		
71. Kriptosporidiozė	A 07.2			Taikyti pacientų, sergančių gastroenteritu, sukeltu kriptosporidijų, izoliacijos priemones
72. Krupinis laringitas	J 05.0			Taikyti kūdikių ir vaikų, sergančių kvėpavimo takų infekcijomis, izoliacijos priemones
73. Kukarštligė	A 78	S		
74. Kūdikių rozeolė (<i>egzantema subitum</i>)	B 08.2	S		
75. Kvėpavimo takų infekcinės ligos, ūmios (nenurodytos kitur)	J 00–J 06, J 18, J 20–J 22, J 44.0, P 23.8, P 23.9			
75.1. kūdikių ir vaikų		K	LT	Taikyti kūdikių ir vaikų, sergančių kvėpavimo takų infekcijomis, izoliacijos priemones. Papildomas izoliacijos priemones taikyti pacientams su klinikiniais sindromais ir būklėmis, nurodytomis šios higienos normos 2 priede
75.2. suaugusiųjų		S		
76. Kvėpavimo takų virusinė infekcija, sukelta sincitinių virusų	B 97.4, J 12.1			
76.1. kūdikių ir vaikų, imunosu-presinių suaugusiųjų pacientų		K	LT	
77. Laimo liga	A 69.2	S		
78. Lasso hemoraginė karštligė	A 96.2	K	LT	Konsultuotis su Užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės

				centro specialistais
79. Legionierių liga	A 48.1, A 48.2	S		
80. Leptospirozė	A 27	S		
81. Limfocitinis choriomeningitas	A 87.2	S		
82. Limfogranuloma venereum	A 55	S		
83. Listeriozė	A 32	S		
84. Maisto toksikoinfekcija				
84.1. botulizmas	A 05.1	S		
84.2. lūžinės klostridijos (<i>Clostridium perfringens</i> arba <i>Clostridium welchii</i>)	A 05.2	S		
84.3. stafilokokinė	A 05.0	S		
85. Maliarija (visos formos)	B 50–B 54	S		
86. Maras				
86.1. buboninis	A 20.0	S		
86.2. plaučių	A 20.2	L	72 val.	
87. Marburgo virusinė liga	A 98.3	K	LT	Konsultuotis su Užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės centro specialistais
88. Meningitas				
88.1. sukeltas influencos hemofilų (<i>Haemophilus influenzae</i>), nustatytas arba įtariamas	G 00.0	L	24 val.	
88.2. meningokokinis (<i>Neisseria meningitidis</i>), nustatytas arba įtariamas	A 39.0, G 01	L	24 val.	
88.3. tuberkuliozinis	A 17.0, G 01	S		Pacientai turi būti ištirti dėl aktyviosios plaučių tuberkuliozės. Jei yra plaučių tuberkuliozė patvirtinančių duomenų, taikyti pa-pildomas izoliacijos priemones kaip ir sergantiems tuberkulioze
88.4. nebakterinis arba virusinis	A 87, G 02.0	S		Taikyti pacientų, sergančių enterovirusinėmis infekcijomis, izoliacijos priemones
88.5. bakterinis, gramneigiamos žarnyno bakterijos	A 02.2, G 00.8, G 00.9, G 01	S		Taikyti naujagimiams
88.6. grybelinis	B 37.5, B 38.4, B 45.1, G 02.1	S		
88.7. pneumokokinis	G 00.1	S		
88.8. monocitogeninių listerijų	A 32.1, G 01, G 05.0	S		
88.9. kitas nustatytas bakterinis	A 20.3, G 00.2, G 00.3	S		
89. Meningokokcemija (meningokokinis sepsis)	A 39.2–A 39.4	L	24 val.	
90. Meningokokinė pneumonija	J 15.8	L	24 val.	
91. Mieloidozė, visos formos	A 24	S		
92. Moskitinis virusinis encefalitas (Rytų, Vakarų, Venesuelos arklių encefalomyelitas, Šv. Luiso, Kalifornijos encefalitas)	A 83 (A 83.1, A 83.2, A 92.2, A 83.3, A 83.5)	S		
93. Mukormikozė (zigomikozė)	B 46	S		
94. Naujagimių oftalmija, sukelta gonokokų (gonorėjinė oftalmija, naujagimių ūmus konjunktyvitas)	A 54.3	S		
95. Nekrotinis enterokolitas	A 05.2	S		
96. Netuberkuliozinė (atipinė) mikobakterija				
96.1. kvėpavimo organų	A 31.0	S		

96.2. žaizdų	A 31.1	S		
97. Niežai	B 86	K	24 val.	
98. Nokardiozė (sekretuojančios žaizdos ir kitos formos)	A 43	S		
99. Nuplikytos odos sindromas, stafilokokinis (Ritter'io liga)	L 00	S		
100. Orfivirusinė liga (infekcinis pustulinis dermatitas)	B 08.0	S		
101. Parahemolitinis vibrionas	A 05.3			Taikyti pacientų, sergančių gastroenteritu, sukeltu parahemolitinių vibrių, izoliacijos priemonės
102. Parvovirusas B 19	B 34.3, B 97.6	L		Priemonės taikyti visą gulėjimo laiką, kai lėtinė liga nustatoma pacientui su imuniteto stoka. Pacientams su laikina apłastine krize arba raudonųjų ląstelių krize priemonės taikyti 7 dienas
103. Pasiutligė	A 82	S		
104. Pedikuliozė (utėlės)	B 85	K	24 val.	
105. Plaučių uždegimo mikoplazma	B 96.0, J 15.7, P 23.6	L	LT	
106. Pleuralgija	B 33.0			Taikyti pacientų, sergančių enterovirusinėmis infekcijomis, izoliacijos priemonės
107. Pneumonija, sukelta:				
107.1. adenovirusų	J 12.0, P 23.0	L, S	LT	
107.2. <i>Burholderia cepacia</i> pacientams su cistine fibroze, įskaitant kvėpavimo takų kolonizaciją	A 24.1, J 15.1, P 23.5	S		Neguldyti į tą pačią patalpą su sergančiuoju cistine fibroze ir yra infekuotas ar kolonizuotas <i>B. cepacia</i> . Asmenys, kurie lanko arba slaugo ir neinfekuoti arba nekolonizuoti <i>B. cepacia</i> , privalo nešioti kaukes, būti ne arčiau kaip 1 metro atstumu nuo kolonizuoto ar infekuoto paciento
107.3. Influcos hemofilas (<i>Haemophilus influenzae</i>)	J 14, P 23.6			
107.3.1. suaugusiųjų		S		
107.3.2. kūdikių ir vaikų		L	24 val.	
107.4. meningokokų	J 15.8	L	24 val.	
107.5. polirezistentiškų bakterijų				Taikyti pacientų, sergančių infekcijomis, sukeltomis polirezistentiškų vaistams mikroorganizmų, izoliacijos priemonės
107.6. mikoplazmų (pirminė atipinė pneumonija)	J 15.7, P 23.6	L	LT	
107.7. polirezistentiškų vaistams pneumokokų	B 95.3, J 13, P 23.6			Taikyti pacientų, sergančių infekcijomis, sukeltomis polirezistentiškų vaistams mikroorganizmų, izoliacijos priemonės
107.8. keteros pneumocista (<i>pneumocista carinii</i>)	B 59, P 23.8	S		Neguldyti į tą pačią palatą su imunosu-presiniais pacientais

107.9. <i>pseudomona cepacia</i>	A 24.1, J 15.1, P 23.5	S		Taikyti pacientų, sergančių pneumonijomis, sukeltomis <i>Burholderia cepacia</i> , izoliacijos priemonės
107.10. A grupės streptokoko	J 15.4, P 23.6			
107.10.1. kūdikių ir vaikų		L	24 val.	
107.10.2. suaugusiųjų		S		
107.11. virusinės	J 12, J 17.1, P 23.0	L	24 val.	
107.11.1. suaugusiųjų		S		
107.11.2. kūdikių ir vaikų				Taikyti kūdikių ir vaikų, sergančių kvėpavimo takų infekcijomis, izoliacijos priemonės
107.12. bakterinė, nenurodyta kitur (įskaitant sukeltą gramneigiamų bakterijų)	J 13, J 15.0, J 15.3, J 15.5, J 15.6, J 15.8, J 15.9, P 23.3, P 23.4, P 23.6	S		
107.13. chlamidinė	J 16.0, P 23.1	S		
107.14. grybelių	B 01.2, B 05.2, B 06.8, B 25, J 17.2, P 23.8	S		
107.15. legionelių	A 48.1	S		
107.16. auksinių stafilokokų	J 15.2, P 23.2	S		
108. Poliomielitas	A 80	S		
109. Polirezistentiški vaistams mikroorganizmai, infekcija arba kolonizacija				Ypatingą klinikinį ir epidemiologinį dėmesį skirti atsparioms bakterijoms, kurios stebimos pagal hospitalinių infekcijų kontrolės programas
109.1. žarnyno		K	LT	
109.2. kvėpavimo takų		K	LT	
109.2.1. pneumokokinis		S		
109.3. odos, žaizdų ar nudegimų		K	LT	
110. Poūmė spongiozinė encefalopatija (Creutzfeldt – Jakob liga)	A 81.0	S		Taikyti specialias papildomas priemonės, tvarkant ir nukenks-minant kraują, kūno skysčius ir audinius
111. Pragulos opa, infekuota	L 89, B 95–B 97			
111.1. netvarstyta arba tvarstis nepakankamai sugeria sekretą		K	LT	
111.2. tvarstis dengia sekretuojan-čią žaizdą arba sekretą gerai sugeria		S		
112. Psitakozė (ornitozė)	A 70	S		
113. Pūlinėlinė (impetiga)	L 01.0	K	24 val.	
114. Pūlinys (abscesas)	L 02, O 91, B 95–B 97, N 61, P 39.0			
114.1. sekretuojantis, netvarstytas arba tvarstis nepakankamai sugeria sekretą		K	LT	
114.2. tvarstis dengia sekretuojantį pūlinį arba sekretą gerai sugeria		S		
115. Rankų, kojų, burnos liga (enterovirusinis pūslelinis stomatitas su egzantema)	B 08.4			Taikyti pacientų, sergančių enterovirusinėmis infekcijomis, izoliacijos priemonės
116. Raudonukė (vokiškieji tymai) ir įgimta raudonukė	B 06, P 35.0	L		Priemonės taikyti 7 dienas nuo bėrimo pradžios
117. Raupai	A 30	S		
118. Reye sindromas	G 93.7	S		
119. Reumatinė karštligė	A 49.1, J 02.0, I 00	S		
120. Ritter'io liga (stafilokokinis)	L 00	S		

nuplikytos odos sindromas)				
121. Rotavirusinė infekcija	A 08.0			Taikyti pacientų, sergančių gastroenteritais, sukeltais virusų, izoliacijos priemonės
122. Salmoneliozė	A 01–A 02			Taikyti pacientų, sergančių gastroenteritais, sukeltais salmonelių, izoliacijos priemonės
123. Sifilis				
123.1. odos ir gleivinių, įskaitant įgimtą, ankstyvąjį, vėlyvąjį	A 50–A 52	S		
123.2. latentinis (tretinis) ir teigiamos serologinės reakcijos dėl sifilio sukėlėjų, be žaizdų	A 53	S		
124. Spalinių infekcija (enterobiozė)	B 80	S		
125. Mažųjų spirilių (<i>Spirillum minus</i>) sukelta liga (žiurkių platinama karštligė – spiriliozė)	A 25.0	S		
126. Sporotrichozė	B 42	S		
127. Stabligė	A 33–A 35	S		
128. Stafilokokinė kūdikių ir vaikų furunkuliozė	L 02	K	LT	
129. Stafilokokinė liga (<i>S. aureus</i>)	L 00–L 00.8, B 95.6, B 95.8, A 41.0, P 23.2, P 36.2, P 39.0, P 39.4			
129.1. odos, žaizdų, nudegimų				
129.1.1. netvarstyta arba tvarstis nepakankamai sugeria sekretą		K	LT	
129.1.2. tvarstis dengia sekretuojančią žaizdą arba sekretą gerai sugeria		S		
129.2. enterokolitas	A 05.0	S		Naujagimiams ir vaikams iki 6 metų amžiaus taikyti kontaktines izoliacijos priemonės visą ligos periodą
129.3. polirezistentiški vaistams mikroorganizmai				Taikyti pacientų, sergančių infekcijomis, sukeltomis polirezistentiškų vaistams mikroorganizmų, izoliacijos priemonės
129.4. pneumonija	J 15.2	S		
129.5. nuplikytos odos sindromas	L 00	S		
129.6. toksinio šoko sindromas	A 48.3	S		
130. Streptobacilozės sukėlėjų (<i>Streptobacillus moniliformis</i>) sukelta žiurkių platinama karštligė – streptobaciliozė	A 25.1	S		
131. Streptokokinė infekcija (nei A, nei B grupės), nenurodyta kitur, sukelta	L 00–L 00.8, B 95.3–B 95.5, A 40.2–A 40.3, A 40.8–A 40.9, J 20.2	S		
131.1. polirezistentiškų vaistams mikroorganizmų				Taikyti pacientų, sergančių infekcijomis, sukeltomis poli-rezistentiškų vaistams mikroorganizmų, izoliacijos priemonės
132. Streptokokinė liga (A grupės	A 40.0, L 00–L 08, B			

streptokokas)	95.0, P 36.1			
132.1. odos, žaizdų, nudegimų				
132.1.1. netvarstyta arba tvarstis nepakankamai sugeria sekretą		K	24 val.	
132.1.2. tvarstis dengia sekretuojančią žaizdą arba gerai sugeria sekretą		S		
132.2. kūdikių, vaikų faringitas	J 02	L	24 val.	
132.3. kūdikių ir vaikų pneumonijos	J 15.4	L	24 val.	
132.4. kūdikių ir vaikų skarlatina	A 38	L	24 val.	
132.5. endometritas (sepsis po gimdymo)	O 85	S		
133. Streptokokinė liga (B grupės streptokokas), naujagimiai	B 95.1, P 23.3, P 36.0	S		
134. Strongiloidozė	B 78	S		
135. Šankroidas (minkštasis šankris)	A 57	S		
136. Šigeliozė	A 03			Taikyti pacientų, sergančių gastroenteritais, sukeltais šigelių, izoliacijos priemonės
137. Šistosomatozė (bilharziozė)	B 65	S		
138. Šlapimo takų infekcija (ir pielonefritas) po šlapimo pūslės kateterizavimo arba be jo	N 08.0, N 10, N 12, N 16.0, N 30, N 33, N 34, N 37, N 39.0, N 41.0, N 43.1, N 45, N 48.2, N 49, N 51, O 86.2, O 86.3	S		
139. Tymai (raudonukė), visos formos	B 05 (B 06)	O	LT	
140. Toksinio šoko sindromas (stafilokokinė liga)	A 48.3	S		
141. Toksoplazmozė	B 58	S		
142. Trachoma, ūmi	A 71	S		
143. Trichinozė	B 75	S		
144. Trichiurozė (trichocefaliozė)	B 79	S		
145. Trichomonozė	A 59	S		
146. Tuberkuliozė				
146.1. kvėpavimo organų (nustatyta arba įtariama)	A 15, A 16	O		Nutraukti izoliacijos priemonės tik tuomet, kai sergantys tuberkulioze pacientai efektyviai gydomi, gerėja jų klinika, yra gauti trys neigiami skreplių pasėlių, surinktų skirtingomis dienomis, rezultatai arba diagnozė nepasitvirtino. Vykdyti tuberkuliozės profilaktikos sveikatos priežiūros įstaigose taisyklės [4.11]
146.2. ekstrapulmoninė, meningitas	A 17–A 19	S		Pacientas turi būti patikrintas dėl aktyviosios plaučių tuberkuliozės. Jei yra plaučių tuberkuliozės pa-tvirtinančių duomenų, taikyti papildomas izoliacijos priemonės kaip pacientams, sergantiems tuberkulioze
146.3. ekstrapulmoninė, sekretuojanti žaizda (įskaitant skrofuliozė)	A 18.4 (A 18.2)	S		
146.4. teigiamas odos testas		S		

147. Tuliaremija				
147.1. plaučių	A 21.2	S		
147.2. sekretuojanti žaizda	A 21.0	S		
148. Uolinių kalnų dėmėtoji šiltinė	A 77.0	S		
149. Utėlės (pedikuliozė)	B 85	K	24 val.	
150. Uždarų ertmių infekcijos				
150.1. sekretuojančios		S		
150.2. nesekretuojančios		S		
151. Užkrečiamasis moliuskas	B 08.1	S		
152. Vėjaraupiai	B 01	O, K		Priemonės taikyti, kol sugis žaizdos. Jei reikia, naudoti varicella zoster imunoglobuliną (VZIG) ir, jei galima, kontaktinius jautrius infekcijai pacientus išrašyti į namus. Kitiems jautriems infekcijai pacientams izoliacijos priemonės taikyti nuo 10-os dienos po sąlyčio su susirgusiuoju vėjaraupiais ir tęsti iki 21-os dienos, o jei naudojo VZIG – iki 28-os dienos
153. Viduriavimai, ūmūs, infekcinės kilmės	A 00-A 09			Taikyti pacientų, sergančių gastroenteritais, izoliacijos priemonės
154. Vidurių šiltinė	A 01			Taikyti pacientų, sergančių gastroenteritais, kurių sukėlėjai vidurių šiltinės salmonelės, izoliacijos priemonės
155. Vincent'o angina (apkasų burna)	A 69.1	S		
156. Virusinė paragripo infekcija, kūdikių ir vaikų kvėpavimo takų	B 97.8, J 00–J 06, J 12.2, J 20.4, J 21.8, J 36–J 37	L	LT	
157. Virusinės hemoraginės karštligės	A 91, A 96, A 98, A 99	K	LT	Konsultuotis su Užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės centro specialistais
158. Virusinės karštligės (Denge ir geltonoji karštligė, Kolorado erkinė karštligė)	A 90, A 92, A 93.2, A 95	S		Endeminių teritorijų pastatuose įrengti durų ir langų tinklelius
159. Virusinės ligos				
159.1. kvėpavimo takų (jei nenurodytos kitur)	J 00–J 06, J 10, J 12, J 17.1, J 20 (J 20.3–J 20.6), J 21 (J 21.0), J 22			
159.1.1. suaugusiųjų		S		
159.1.2. kūdikių ir vaikų				Taikyti kūdikių ir vaikų, sergančių ūmiomis kvėpavimo takų infekcijomis, izoliacijos priemonės
160. Virusiniai hepatitai				
160.1. hepatitas A	B 15	K		Taikyti pacientams, naudojantiems kelnių įklotus arba nekontroliuojantiems tuštini-mosi. Naujagimiams ir vaikams

				iki 3 metų amžiaus izoliacijos priemonės taikyti visą buvimo ligoninėje laiką; 3–14 metų amžiaus vaikams – iki dviejų savaitių nuo klinikinių simptomų pradžios; kitiems – vieną savaitę nuo klinikinių simptomų pradžios
160.2. hepatitas A	B 15	S		
160.3. hepatitas B (HBs Ag teigiamas)	B 16, B 18.1	S		
160.4. hepatitas C ir kiti (nei A, nei B)	B 17.1, B 17.8, B 18.2	S		
160.5. hepatitas E	B 17.2	S		
161. Vokiškieji tymai (raudonukė)	B 06	L		7 dienas nuo bėrimo pradžios
162. Zigomikozė (fikomikozė, mukormikozė)	B 46	S		
163. Zoster (varicella zoster)	B 01–B 02			
163.1. vietinė (lokalizuota), imunosupresinių pacientų, išsivysčiusi		O, K	LT	
163.2. vietinė (lokalizuota) kitų pacientų		S		Asmenys ir darbuotojai, jautrūs šiai infekcijai ir turintys sąlytį su pacientais su juosiančiosios pūslelinės žaizdomis, gali susirgti šia liga, todėl jie neturi slaugyti tokio paciento, jei yra kitų (nejautrių šiai infekcijai) slaugytojų
164. Žaizdų infekcijos	L 00–L 08, B 95.0, B 95.2, B 95.4–B 95.8, B 96.2–B 96.8, B 97.8, B 99, A 48.0, O 86.0, T 80.1–T 80.2, T 81, T 81.4, T 82.7, T 80.5–T 83.6, T 84.5–T 84.7, T 88, T 98.3			
164.1. žaizda netvarstoma arba tvarstis nepakankamai sugeria sekretą		K	LT	
164.2. tvarstis dengia sekretuojančią žaizdą arba sekretą gerai sugeria		S		
165. Žarninių lazdelių (<i>Escherichia coli</i>) sukelti gastroenteritai	A 04.0–A 04.4			Taikyti pacientų, sergančių gastroenteritais, sukeltais entero-hemoraginių ešerichijų 0157:H7, izoliacijos priemonės
166. Žiurkių platinamos karštligės (streptobaciliozė, spiriliozė)	A 25	S		
167. Žmogaus imunodeficito virusas	Z 21			Taikyti pacientų, sergančių žmogaus imunodeficito virusine infekcija, izoliacijos priemonės
168. Žmogaus imunodeficito virusinė (ŽIV) infekcija	B 20–B 24	S		Papildomas izoliacijos priemonės taikyti pacientams su klinikiniais sindromais ir būklėmis, nurodytomis šios higienos normos 2 priede

KLINIKINIŲ SINDROMŲ IR BŪKLIŲ, KURIEMS ESANT TAIKOMOS PAPILDOMOS PACIENTŲ IZOLIACIJOS PRIEMONĖS, SĄRAŠAS

1. Šiame sąrašė išvardyti klinikiniai sindromai ir būklės, kuriems esant turi būti taikomos papildomos pacientų izoliacijos priemonės, siekiant užkirsti kelią epidemiologiškai svarbių patogenų išplitimui.

2. Pacientams, turintiems šiame sąrašė išvardytų sindromų, gali būti ir netipinių požymių ar simptomų (pvz., vaikų ir suaugusiųjų kokliušas gali būti be paroksizminio arba sunkaus kosulio). Klinikistų diagnozė turi remtis specifinėmis sąlygomis ir klinika.

3. Mikroorganizmai, išvardyti skiltyje „Patogeno pavadinimas“ atstovauja tik galimiems etiologijos veiksniams, kuriems esant (kol jie neatmesti), reikalingos ne tik standartinės, bet ir papildomos pacientų izoliacijos priemonės.

4. Infekcijos kontrolės specialistai šiame sąrašė nurodytas priemones gali modifikuoti ir pritaikyti vietos sąlygoms. Norint taikyti tinkamas izoliacijos priemones, ligoninėse turi būti pacientų priėmimo ir priežiūros prieš priėmimą įvertinimo pagal šiuos simptomus ir būkles sistema.

Klinikinio sindromo arba būklės pavadinimas	Patogeno pavadinimas	Izoliacijos priemonės
1	2	3
1. Viduriavimas (diarėja)		
1.1. pacientų, nekontroliuojančių tuštinimosi ir naudojančių kelių įklotus, ūmus viduriavimas, kurio priežastis infekcija	Žarnyno patogenai (įskaitant enteropatogeninės žarnyno lazdelės serovariantą 0157:H7, šigeles, hepatito A virusą, rotavirusą)	Kontaktinės
1.2. suaugusių pacientų, neseniai vartojusių antibiotikus, diarėja	<i>Clostridium difficile</i>	Kontaktinės
2. Meningitas	Meningito neiseria (<i>Neisseria meningitidis</i>)	Lašelinės
3. Nežinomos etiologijos generalizuotas bėrimas ar egzantema	Meningito neiseria	
3.1. taškinis, kraujosruvinis su karščiavimu	(<i>Neisseria meningitidis</i>)	Lašelinės
3.2. pūslelinis	Vėjaraupių sukėlėjas	Oro ir kontaktinės
3.3. dėmėmis su patinimu, sloga ir karščiavimu	Raudonukės (tymų) sukėlėjai	Oro
4. Kvėpavimo takų infekcijos		
4.1. kosulys (karščiavimas), infiltratas viršuti-nėje plaučių dalyje žmogaus imunodeficito virusu (ŽIV) neinfekuotam asmeniui ar asme-niui, priklausančiam mažai ŽIV infekcijos rizikai	Tuberkuliozės mikobakterija (<i>Mycobacterium tuberculosis</i>)	Oro
4.2. kosulys (karščiavimas), infiltratas bet kurioje plaučių dalyje ŽIV infekuotam asmeniui ar asmeniui, priklausančiam didelei ŽIV infekcijos rizikai*	Tuberkuliozės mikobakterija (<i>Mycobacterium tuberculosis</i>)	Oro
4.3. paroksizminis arba sunkus nuolatinis kosulys aktyviojo kokliušo metu	Kokliušo bordetėlė (<i>Bordetella pertussis</i>)	Lašelinės
4.4. kvėpavimo takų infekcijos, ypač naujagimių ir vaikų bronchiolitas ir krupinis laringitas	Respiracinis sincitinis arba paragripo virusas	Kontaktinės
5. Mikroorganizmų, atsparių daugeliui antibiotikų (polirezistentiškų), rizika		
5.1. anamnezėje infekcija ar kolonizacija mikroorganizmais, atspariais daugeliui antibiotikų**	Atsparios antibiotikams bakterijos**	Kontaktinės
5.2. asmenys, gydyti ligoninėje ar slaugos namuose, kur paplitę mikroorganizmai, atsparūs daugeliui antibiotikų, odos, žaizdos, ar šlapimo takų infekcija	Atsparios antibiotikams bakterijos**	Kontaktinės
6. Odos ir žaizdos infekcija	Aukšinis stafilokokas	

6.1. abscesas ar sekretuojanti žaizda, kurios negalima uždengti	(<i>Staphylococcus aureus</i>), A grupės streptokokai	Kontaktinės
* Nebetaikyti priemonių, jei sergantis plaučių tuberkulioze efektyviai gydomas, gerėja ligos klinika ir iš trijų skreplių pasėlių, paimtų iš eilės skirtingomis dienomis, neišauga sukėlėjų arba nepatvirtinama tuberkuliozės diagnozė. ** Atsparioms bakterijoms, kurios stebimos pagal hospitalinių infekcijų kontrolės programas, turi būti skiriamas ypatingas klinikinis ir epidemiologinis dėmesys.		

MEDICINOS DARBUOTOJŲ RANKŲ PLOVIMO IR DEZINFEKCIJOS TAISYKLĖS

1. Rankas plauti:
 - 1.1. prieš pradedant darbą;
 - 1.2. baigus kiekvieno ligonio apžiūrą;
 - 1.3. pasinaudojus tualetu;
 - 1.4. nusimovus pirštines;
 - 1.5. prieš higieninę rankų dezinfekciją (jei rankos nešvarios);
 - 1.6. prieš chirurginę rankų dezinfekciją;
 - 1.7. prieš duodant ligoniui paskirtus neįpakuotus vaistus (tabletes), maisto produktus, gėrimus.
2. Rankoms plauti naudoti skystą muilą ar losjoną be antimikrobinių priedų, su neutraliu pH.
3. Rankas plauti taip:
 - 3.1. ant rankų, sudrėkintų vėsiu vandeniu, iš dozatoriaus užpilti skysto muilo ar losjono;
 - 3.2. rankas muiluoti 10–15 sek. trinamaisiais ir sukamaisiais judesiais, ypač riešus, tarpupirščius, pirštų galiukus ir nagus, nykščius;
 - 3.3. perplauti tekančiu vandeniu;
 - 3.4. nusausti vienkartinio medžiaginiu arba popieriniu rankšluosčiu (servetėle).
4. Plaunant rankas reikia laikytis šių taisyklių:
 - 4.1. skysto muilo dozatoriaus rankenėlę paspausti alkūne, dilbiu arba išorine plaštakos puse;
 - 4.2. nusiplovus rankas, vandens čiaupus užsukti su panaudota rankoms sausinti vienkartinė servetėlė arba rankšluosčiu;
 - 4.3. neliesti rankomis dozatoriaus skysto muilo ištekėjimo angos.
5. Higieninė rankų dezinfekcija privaloma:
 - 5.1. prieš atliekant invazines procedūras (angiografiją, endoskopiją, bronchoskopiją, punkcijas, injekcijas, kraujagyslių ir šlapimo pūslės kateterizavimą), prieš užsimaunant pirštines;
 - 5.2. prieš sąlytį su pacientais, jautriais infekcijai, pvz., sergančiais leukemija, su daugybinėmis traumomis, švitinamais, nudegusiais ar pan.;
 - 5.3. prieš darbus, kuriuos atliekant yra užteršimo rizika, pvz., ruošiant infuzijoms, ruošiant kitus sterilius tirpalus;
 - 5.4. prieš ir po žaizdos lietimų;
 - 5.5. po sąlyčio su užterštais daiktais, skysčiais ar paviršiais, pvz., šlapimo surinkimo sistemomis, siurbimo įranga, kvėpavimo aparatais, kvėpavimo kaukėmis, intubacijos vamzdeliais, drenais, nešvariais skalbiniais, medicininėmis atliekomis ir kt.;
 - 5.6. po sąlyčio su krauju, sekretais, ekskretais arba infekuotomis paciento kūno vietomis;
 - 5.7. po sąlyčio su pacientais, kurie gali perduoti užkrečiamąsias ligas arba turi hospitalinių infekcijų sukėlėjų, atsparių antimikrobiniams vaistams, pvz., meticilinui atsparus auksinis stafilokokas (MRSA), vankomicinui atsparus enterokokas (VRE);
 - 5.8. nusimovus nešvarias pirštines, užterštas medžiaga, kurioje gali būti mikroorganizmų.
6. Rankų higieninei dezinfekcijai naudoti pramoninės gamybos alkoholinius antiseptikus arba 70° etilo spiritą, pagamintą vaistinėje iš pramoninės gamybos 96° reaktifikuoto spirito arba medicininio 90% etilo spirito, pridėjus 5–10% minkštinamųjų priedų (glicerolio).
7. Higieninę rankų dezinfekciją atlikti taip:
 - 7.1. prieš higieninę rankų dezinfekciją rankas, jei jos nešvarios, plauti šio priedo 2 ir 3 punktuose nurodyta tvarka;
 - 7.2. į sausas švarias rankas (saują) iš dozatoriaus išspausti reikalingą rankų alkoholinės dezinfekcijos priemonės dozę ir išskirstyti ant abiejų rankų plaštakų;

7.3. 30 sek. drėkinti rankas alkoholine dezinfekcijos priemone, trinamaisiais ir sukamaisiais judesiais kruopščiai trinti riešus, tarpupirščius, pirštų galiukus, nagus, nykščius;

7.4. plaštakos visą trynimo laiką turi būti drėgnos, jei reikia, užpilti rankų dezinfekcijos tirpalo papildomai;

7.5. rankas (jei dirbote be pirštinių), suteptas krauju, sekretais, ekskretais arba lietus jomis daiktus, paviršius, užterštus krauju, sekretais, ekskretais, dezinfekuoti šluostant popierine ar kita vienkartinė servetėle, sudrėkinta alkoholiniu rankų dezinfekcijos tirpalu. Panaudotas servetėles išmesti į infekuotų atliekų surinkimo tarą. 2 kartus rankas dezinfekuoti, trinant jas alkoholiniu rankų dezinfekcijos tirpalu, kaip nurodyta šio priedo 7.3 punkte, ir po to plauti.

8. Chirurginių rankų paruošimą (dezinfekciją) atlikti prieš operacijas ir kitas chirurgines invazines procedūras, kai liečiamas operacinis laukas, sterilūs audiniai, atvira žaizda, sterilūs instrumentai.

9. Rankų chirurginei dezinfekcijai naudoti pramoninės gamybos alkoholinius antiseptikus.

10. Prieš pirmąją dienos operaciją, jei reikia, nagus ir panages valyti su minkštu vienkartinio steriliu šepetėliu arba krapštuku, naudojant valymui skystą muilą, losjoną.

11. Chirurginių rankų paruošimą (dezinfekciją) atlikti taip:

11.1. rankas (iki alkūnių) plauti, kaip nurodyta šio priedo 2 ir 3 punktuose, ne trumpiau kaip 1 min.;

11.2. plauti vėsiu tekančiu vandeniu; vanduo, plaunant rankas, turi tekėti nuo pirštų per alkūnes, rankas sulenkti per alkūnes, plaštakų delnus pasukti į veidą, pirštus ištiesti, alkūnes nuleisti;

11.3. nuplautas rankas sausinti (netrinant) vienkartinėmis švariomis (iš naujo paketo) arba steriliomis servetėlėmis (rankšluosčiais); kiekvieną ranką sausinti švaria arba sterilia servetėle. Rankas pradėti sausinti nuo pirštų ir baigti alkūnių sausinimu, neliečiant ta pačia servetėle anksčiau nusausintos odos vietų;

11.4. rankų plaštakų, riešų, dilbių odą drėkinti, įtrinti alkoholiniu dezinfekcijos tirpalu;

11.5. rankas įtrinti dezinfekcijos tirpalu kelis kartus tokia tvarka: plaštakas, dilbius (ir alkūnes), dar kartą dilbius, plaštakas, dar kartą – plaštakas ir riešus;

11.6. trinamaisiais, sukamaisiais judesiais rankų odą 3–5 min. (jei kitaip nenurodo gamintojas) trinti alkoholiniu dezinfekcijos tirpalu, ypač kruopščiai įtrinti riešus, tarpupirščius, pirštų galiukus, nagus, nykščius. Visą dezinfekcijos (trynimo) laiką oda turi būti drėgna, jei reikia, paspaudus dozatoriaus rankenėlę, užpilti papildomai dezinfektanto. Paskutinę dozę trinti, kol oda išdžiūsta;

11.7. užsimauti sterilias pirštines.

ENDOSKOPŲ VALYMAS, DEZINFEKCIJA, STERILIZACIJA

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Tinkamiausi yra kieti endoskopai, kuriuos galima sterilizuoti aukštos temperatūros vandens garais, ir nepralaidūs skysčiams lankstūs endoskopai, kuriuos galima valyti ir dezinfekuoti automatinėse plovimo-dezinfekcijos mašinose arba, apdorojant rankomis, mirkyti valiklio ir dezinfekcijos medžiagos tirpale.

2. Negalima naudoti susidėvėjusių, kiaurų, sugadintų, nepatvarių valymo, dezinfekcijos, sterilizacijos būdams endoskopų.

3. Endoskopų tyrimams ir operacijoms turi būti užtektinai, kad, atliekant tyrimus, juos galima būtų valyti, dezinfekuoti, taikant šiuolaikines technologijas (rankinę, automatinę) ir būdus (šiluminį, cheminį, šiluminį-cheminį), taip pat turi būti pakankamai endoskopų priedų, pvz., biopsijos žnyplių, nes jų apdorojimo trukmė, palyginti su endoskopo apdorojimo trukme, yra ilgesnė.

4. Endoskopijos skyriuose (kabinetuose) turi būti endoskopų valymo, dezinfekcijos, sterilizacijos procedūrų aprašymas.

5. Endoskopų valymą, dezinfekciją, sterilizaciją turi atlikti darbuotojai, apmokyti endoskopų apdorojimo technologijų, būdų ir saugaus darbo su biologinėmis ir cheminėmis medžiagomis.

6. Endoskopai steriliems organams ir ertmėms tirti ar operuoti (laparoskopai, artroskopai, torakoskopai, mediastinoskopai, ezofagoskopai, transhepatinės cholangioskopijos endoskopai, histeroskopai, choledoskopai) valomi, dezinfekuojami ir sterilizuojami.

7. Endoskopai, kuriais tiriami nesterilūs organai arba ertmės (skrandis, žarnynas, kvėpavimo takai), arba sterilios ertmės, pvz., šlapimo pūslė, bet per nesterilią ertmę (šlaplę), valomi, dezinfekuojami. Tai – gastrokopai, kolonoskopai, rektoskopai, bronchoskopai, duodenoskopai, cistoskopai ir kt.

8. Endoskopų instrumentai (biopsijos žnyplės, citologijos šepetėliai ir kt.), kuriais skverbiamasi į gleivines, ir jų priedai (biopsijos, siurbimo kanalų valymo šepetėliai) turi būti sterilūs vienkartiniai arba sterilizuoti po kiekvienos procedūros. Draudžiama panaudotus vienkartinius endoskopų instrumentus ir priedus valyti, dezinfekuoti, sterilizuoti ir naudoti pakartotinai. Jie šalinami pagal medicininių atliekų tvarkymo reikalavimus [4.3].

9. Endoskopų daugkartinio naudojimo instrumentai, kuriais skverbiamasi į gleivines (biopsijos žnyplės, citologijos šepetėliai) valomi rankiniu arba mechanizuotu būdu. Pirmenybė teikiama mechanizuotam valymui, pvz., ultragarsu. Šie instrumentai sterilizuojami aukštos temperatūros vandens garais arba žemos temperatūros sterilizavimo būdais.

10. Endoskopai, patvarūs aukštos temperatūros vandens garams, sterilizuojami vakuuminiuose gariniuose sterilizatoriuose, o nepatvarūs karščiui – žemos temperatūros sterilizacijos būdais.

11. Endoskopai, nepatvarūs karščiui arba kai jų negalima sterilizuoti šio priedo 10 punkte nurodytais būdais, dezinfekuojami automatinėse plovimo-dezinfekcijos mašinose arba specialiuose pusautomačiuose arba ekstremalios situacijos atvejais – cheminiu rankiniu būdu. Pirmenybė teikiama mechanizuotiems šiluminiams ir šiluminiams-cheminiams būdams.

12. Leidžiama lanksčius endoskopus, kuriais tiriami nesterilūs organai ir ertmės (skrandis, žarnynas, kvėpavimo takai), dezinfekuoti rankiniu cheminiu būdu. Išvalyti endoskopai mirkomi vidutinio lygio cheminės dezinfekcijos tirpaluose. Endoskopų priedai valomi, dezinfekuojami, sterilizuojami.

13. Lankstiems endoskopams taikomi rankinis (cheminis), automatinis (šiluminis, šiluminis-cheminis), pusiau automatinis (cheminis) valymo ir dezinfekcijos būdai.

II. RANKINIS LANKSČIŲ ENDOSKOPŲ VALYMAS IR DEZINFEKCIJA

14. Endoskopams valyti ir dezinfekuoti turi būti šios priemonės: valiklis, dezinfekcijos tirpalas, kanalų drėkiklis su švirkštu, minkštas šepetėlis, kanalų valymo adapteris, marlinės servetėlės (ne mažesnės kaip 10x10 cm), sandarumo patikrinimo prietaisas, kanalų valymo šepetėliai, pagaliukai su vata, 70% etilo arba izopropilo alkoholio.

15. Endoskopai valomi ir dezinfekuojami valikliais ir dezinfekcijos preparatais, kuriuos rekomenduoja endoskopų gamintojai, o naudojami pagal valiklių ir dezinfekcijos preparatų gamintojų rekomendacijas.

16. Rankiniam endoskopų valymui ir dezinfekcijai naudojamos vidutinio lygio arba aukšto lygio cheminės dezinfekcijos medžiagos.

17. Rankinio endoskopų valymo ir dezinfekcijos procedūrų eiga tokia: pirminis valymas ir dezinfekcija, valymas, skalavimas, dezinfekcija, skalavimas, džiovinimas.

18. Endoskopų valymo ir dezinfekcijos taisyklės

18.1. Valomi tuoj pat po procedūros.

18.2. Kanalai prieš mechaninį valymą sudrėkinami valikliu ir vandeniu.

18.3. Oro ir vandens kanalai valomi siurbiant orą ir vandenį pagal gamintojų rekomendacijas.

18.4. Nuimamos dalys (gaubtuvėliai, vožtuvai) mirkomos valiklyje, plaunamos, dezinfekuojamos atskirai nuo kitų endoskopų dalių.

18.5. Įkišamasis vamzdis tuoj pat po procedūros (neišjungus iš šviesos šaltinio) šluostomas vienkartinę švaria servetėle, sudrėkinta valikliu arba endoskopų dezinfekcijos tirpalu su valomaisiais priedais.

18.6. Kanalai valomi šepetėliais. Valiklio ir dezinfekcijos tirpalai į kanalus įsiurbiami arba kanalai pompa užpildomi tirpalais.

18.7. Kruopščiai valomas įkišamojo vamzdžio galas.

18.8. Dalys, kurias galima mirkyti, išvalius mechaniškai, skalaujamos.

18.9. Prieš merkiant endoskopą į tirpalą, pagal gamintojo rekomendacijas atliekamas sandarumo testas.

18.10. Skalaujama vandeniu, kurio bakteriologiniai rodikliai atitinka geriamojo vandens kokybės reikalavimus. Paskutinį kartą skalaujama steriliu vandeniu po džiovinimo. Leidžiama skalauti 70% etilo arba izopropilo alkoholiu.

18.11. Įkišamasis vamzdis ir kanalai džiovinami suslėgtuoju oru (ne daugiau kaip 0,5 baro slėgio) ir po to kanalai skalaujami, siurbiant 70% etilo alkoholį.

18.12. Vandens indai sterilizuojami, tirpalų vonelės, keičiant tirpalus, plaunamos valikliu, skalaujamos, džiovinamos.

18.13. Išplauti, dezinfekuoti endoskopai laikomi spintoje vertikaliai pakabinti be kontrolinių vožtuvų ir vamzdžio galo gaubtelio.

19. Lanksčių endoskopų rankinio valymo ir dezinfekcijos mikrobiologinė kontrolė atliekama įtarus infekciją dėl endoskopinio tyrimo ar operacijos. Valymo ir dezinfekcijos kokybė vertinama tiriant sterilaus fiziologinio tirpalo, juo praskalavus siurbimo, biopsijos, oro ir vandens kanalus, arba bandinį, arba sterilaus šepetėlio, išvalius juo siurbimo ir biopsijos kanalus, arba įkišamojo vamzdžio paviršiaus plovinius.

20. Gliutaraldehido ar kito vieno cheminio komponento (veikliosios medžiagos) sporocidinio dezinfekcijos tirpalas, kuris pakartotinai naudojamas cheminei dezinfekcijai (mirkymui), tikrinamas dėl veikliosios medžiagos aktyvumo. Veikliosios medžiagos koncentracija tiriama pramoninės gamybos cheminiu indikatoriumi (juostele su cheminiais dažais). Cheminio indikatoriaus dažų spalva po nustatyto kontakto laiko turi atitikti etaloninę (gamintojo nurodytą)

spalvą. Tirpalas naudojamas, jei veikliosios medžiagos koncentracija atitinka gamintojo nurodytą efektyvią koncentraciją.

III. PUSIAU AUTOMATINIS IR AUTOMATINIS ENDOSKOPŲ VALYMAS IR DEZINFEKCIJA

21. Pusiau atominis ir automatinis lanksčių endoskopų valymo ir dezinfekcijos būdai taikomi tik sandariems lankstiems endoskopams.

22. Išvalytų rankomis lanksčių endoskopų dezinfekcija pusautomatyje atliekama vietoj rankinės cheminės dezinfekcijos (mirkymo vonelėje). Ji atliekama pagal pusautomatinio gamintojo rekomendacijas.

23. Panaudoti lankstūs arba kieti endoskopai tuoj pat po procedūros nušluostomi servetėle su vandeniu, o per kanalą siurbiamas vanduo ir oras. Po to endoskopas įdedamas į specialų plovimo-dezinfekcijos mašinos krepšį ir prijungiamas prie apdorojimo sistemos pagal mašinos gamintojo rekomendacijas. Kieti endoskopai sudedami į mašinos krepšius ar lentynas pagal mašinos gamintojo rekomendacijas.

24. Lankstūs endoskopai automatinėse plovimo-dezinfekcijos mašinose plaunami šaltu, šiltu vandeniu, valiklio tirpalu (apie 10 min.), dezinfekuojami 60° C temperatūroje tinkamu dezinfekcijai plovimo-dezinfekcijos mašinose dezinfekcijos tirpalu.

25. Kieti endoskopai automatinėse plovimo-dezinfekcijos mašinose plaunami šaltu, šiltu vandeniu, valikliu ir po to 3–10 min. dezinfekuojami 85–93 °C temperatūros karščiu.

Endoskopų valymo ir dezinfekcijos proceso efektyvumas automatinėse plovimo-dezinfekcijos mašinose tikrinamas ir rezultatai registruojami pagal mašinos gamintojo rekomendacijas.

DIRBTINIO KVĖPAVIMO ĮRANGOS VALYMAS, DEZINFEKCIJA, STERILIZACIJA

1. Dirbtinio kvėpavimo įranga ir jos dalys apdorojamos vadovaujantis gamintojo rekomendacijomis ir šiomis taisyklėmis.
 2. Dirbtinio kvėpavimo įranga ir jos dalys, kurios liečiasi su apatinių kvėpavimo takų gleivine, sterilizuojamos arba dezinfekuojamos aukšto lygio šiluminės arba cheminės dezinfekcijos priemonėmis.
 3. Įranga ir jos dalys, kurios bus sterilizuojamos arba dezinfekuojamos rankiniu cheminiu būdu, išvalomos iki sterilizacijos arba aukšto lygio cheminės dezinfekcijos. Įranga ir jos dalys po aukšto lygio cheminės dezinfekcijos plaunamos geriamuoju vandeniu ir skalaujamos steriliu distiliuotu vandeniu. Pirmenybė teikiama dezinfekcijai automatinėse plovimo-dezinfekcijos mašinose.
 4. Draudžiama vienkartinės dirbtinio kvėpavimo įrangos dalis (intubacijos vamzdelius, kaukes, jungtis, oro vamzdžius, deguonies maišus ir kt.) valyti, dezinfekuoti, sterilizuoti ir naudoti pakartotinai. Jos šalinamos kaip medicininės atliekos [4.3].
 5. Ventiliatorių apsaugai nuo užteršimo naudojami vienkartiniai filtrai, sulaikantys mikroorganizmus. Filtrai turi būti apbruoti nustatyta tvarka [4.7, 4.8]. Ventiliatorių dalys, jei nurodo gamintojas, sterilizuojamos vandens garais.
 6. Ventiliatoriaus su drėkintuvu vamzdžiai, iškvėpimo vožtuvas, drėkintuvas ir kitos įrangos dalys, naudojami tam pačiam pacientui, keičiami ne rečiau kaip vieną kartą per 48–72 val. Daugkartinio naudojimo dalys po kiekvieno naudojimo valomos, sterilizuojamos arba dezinfekuojamos.
 7. Drėkintuvai valomi ir džiovinami. Jie papildomi sterilaus distiliuoto vandens.
 8. Ventiliatorių higroskopiniai drėkintuvai (kondensatoriai) arba karštos drėgmės drėkintuvai keičiami pagal gamintojų rekomendacijas.
 9. Sieniniai drėkintuvai prižiūrimi pagal gamintojų rekomendacijas. Nosies vamzdelius, deguonies kaukes būtina keisti kiekvienam pacientui.
 10. Vaistų purškiklis, pakartotinai naudojamas tam pačiam pacientui, dezinfekuojamas, skalaujamas, džiovinamas. Purškiklis, pakartotinai naudojamas keliems pacientams, sterilizuojamas arba dezinfekuojamas šiluminėmis priemonėmis. Gydymui naudojami sterilūs skysčiai, išfasuoti mažomis dozėmis. Skysčiai didelėse talpyklose paruošiami ir laikomi pagal gamintojų rekomendacijas.
 11. Didelės talpos purškikliai, naudojami inhaliacijoms, sterilizuojami. Purškikliai ligoniams, sergantiems tracheostomija, naudojami tam pačiam ligoniui, keičiami po 24 val., o naudojami keliems ligoniams – sterilizuojami po kiekvieno panaudojimo.
 12. Anesteziologijos įranga (endotrachėjiniai vamzdeliai, veido kaukės, deguonies maišai, drėkintuvai) sterilizuojami, dezinfekuojami pagal gamintojų rekomendacijas.
 13. Plaučių funkcijos tyrimo įrangos (spiometro) kandiklis, vamzdelis, jungtys sterilizuojami arba dezinfekuojami šiluminėmis arba cheminėmis priemonėmis.
 14. Skysčių siurbliui naudojamas sterilus vienkartinis kateteris. Tik išimtiniais atvejais jis gali būti naudojamas tam pačiam pacientui ne ilgiau kaip 24 val., tačiau prieš kiekvieną siurbimą išskalaujamas steriliu distiliuotu vandeniu.
 15. Naudojami vienkartiniai arba daugkartiniai skysčių siurbimo vamzdeliai ir surinkimo indai. Daugkartinio naudojimo skysčių siurbimo vamzdeliai ir surinkimo indai plaunami, dezinfekuojami automatinėse plovimo-dezinfekcijos mašinose arba plaunami, dezinfekuojami rankomis ir sterilizuojami vandens garais.
-

DIALIZĖS ĮRANGOS VALYMAS IR DEZINFEKCIJA

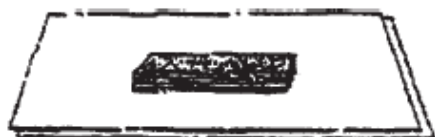
1. Dializės skyriuje turi būti dializės įrangos valymo ir dezinfekcijos procedūrų aprašymas.
 2. Reikia įsigyti tokią dializės įrangą, kurią galima tinkamai valyti ir dezinfekuoti pagal šiuolaikinę valymo ir dezinfekcijos technologiją ir priemones.
 3. Dializės įrangą valoma ir dezinfekuojama gamintojo nurodytais būdais ir priemonėmis. Įrangos priežiūra, valymo ir dezinfekcijos būdai bei priemonės turi būti aprašyti įrangos dokumentuose.
 4. Dializės aparato (be automatinio tirpalo skiedimo įrangos) ir dezinfekcijos tirpalų gamintojai turi pateikti dezinfekcijos tirpalo dozavimo ir naudojimo instrukcijas.
 5. Dializatoriai, kraujo magistraliniai vamzdeliai ir adatos turi būti vienkartiniai ir po panaudojimo šalinami pagal medicininių atliekų tvarkymo reikalavimus [4.3].
 6. Vanduo dializei turi būti išvalytas, suminkštintas, pašalinta druska. Vandens valymui naudojami tinkami vandens valymo, minkštinimo įrenginiai ir priemonės.
 7. Dializės aparatų apdorojimo procedūrų seka: valymas, dezinfekcija, skalavimas.
 8. Dializės aparatų kanalų valymui ir dezinfekcijai naudojami valikliai ir aukšto lygio cheminės dezinfekcijos priemonės. Dezinfekcijos tirpalai turi būti rūgštūs, gerai įsiskverbiantys į biologinius teršalus, neputojantys. Dezinfekcijos preparatų gamintojai turi pateikti tyrimų, patvirtinančių aparato dalių atsparumą korozijai ir kitiems veiksniams visą dezinfekcijos ekspozicijos laiką, rezultatus ir išvadas.
 9. Dializės aparatų skysčių vamzdžiai dezinfekuojami dezinfekcijos tirpalais, kurių veikliosios medžiagos yra natrio hipochloritas, aldehydai, acto perrūgštis.
 10. Dializės aparatų paviršiai, ir ypač tie paviršiai, kurie gali būti užteršti krauju (dažniausiai liečiami paviršiai), dezinfekuojami pagal prietaisų naudojimo rekomendacijas. Alkoholiniai antiseptikai nenaudojami.
 11. Dializės aparatas paruošiamas dezinfekcijai – plaunamas vandeniu ir valikliu. Dezinfekuojamas įsiurbiant reikalingą dezinfekcijos tirpalo (koncentrato) dozę atskiedžiant jį iki reikiamos koncentracijos (aparatuose su automatinio dozavimo įranga) arba sistemas užpildant atskiestu reikiamos koncentracijos tirpalu, kuris paruošiamas prieš aparato (be automatinio dozavimo įrangos) dezinfekciją. Po dezinfekcijos ekspozicijos aparatas skalaujamas vandeniu ir atliekama skalavimo kontrolė – paimamas mėginys cheminės medžiagos likučiams nustatyti. Tai atliekama pagal gamintojo rekomendacijas.
 12. Kartą per mėnesį tikrinamas vandens, naudojamo dializei, ir dializato užteršimas mikroorganizmais. Vandenyje, kuris naudojamas dializei, gali būti ne daugiau kaip 200 mikroorganizmų kolonijų (1 ml vandens), o dializate – ne daugiau kaip 2000 mikroorganizmų kolonijų (1 ml dializato).
-

AKYTŲ GAMINIŲ IR INDŲ PAKAVIMO BŪDAI

1. Akytų gaminių (tekstilės, gumos) ir indų pakavimo medžiagos turi tiktai pasirinktam sterilizavimo būdai ir programai (ciklui).
 2. Daiktai, sterilizuojami gariniuose sterilizatoriuose, atitinkančiuose LST EN 285 standarto reikalavimus, pakuojami į medžiagas, atitinkančias standarto LST EN 868 (3, 4, 5 dalys) reikalavimus arba talpyklas – standarto LST EN 868 (8 dalis) reikalavimus.
 3. Tekstiliniai ir guminiai gaminiai pakuojami į medicininių krepinių popierių arba į medicininių augalinį pergamentą, arba biksus tik sterilizuojant gariniuose sterilizatoriuose su sterilizavimo šitokiose pakuotėse programa. Šiuose sterilizatoriuose nenaudojamos pakavimo medžiagos ir talpyklos, nurodytos šio priedo 2 punkte.
 4. Tekstiliniai gaminiai pakuojami į popierių arba audeklą, arba konteinerį, arba biksą. Tekstiliniai gaminiai (baltiniai, vystyklai) sulankstomi ir suvyniojami į popierių arba audeklą šios higienos normos 8 priede nurodytais būdais. Tekstilinių gaminių paketai, jei kitaip nenurodo sterilizatorių ir pakavimo medžiagų gamintojai, supakuoti popieriuje neturi sverti daugiau kaip 3 kg, audekle – 6–7 kg. Kiekvieno paketo, sterilizuojant gariniuose sterilizatoriuose, atitinkančiuose LST EN 285 standarto reikalavimus, dydis turi atitikti sterilizacijos modulį (ilgis – 600 mm, plotis ir aukštis – po 300 mm). Jei tekstiliniai ir guminiai gaminiai pakuojami į biksą arba konteinerį, jie turi būti sudedami laikantis gamintojų rekomenduojamos tvarkos ir svorių.
 5. Tvarsliava pakuojama į konteinerius arba biksus, arba popierių, arba popierinius arba popierinius-plastikinius maišelius. Pakuojant į konteinerius arba biksus, laikomasi gamintojų nurodytos sudėjimo tvarkos ir normų.
 6. Pakuojant į maišelius, gaminiai turi užpildyti 2/3 maišelio tūrio, paliekant apie 3 cm tarpą nuo siūlės. Užlipinant maišelį, iš jo pašalinamas oras braukiant per maišelį delnu ištiestais pirštais. Užklijuojamieji maišeliai užlipinami lipnia juosta, kiti – užlydomi specialiu prietaisu (siūlėtuvu).
 7. Metaliniai, stikliniai indai, sterilizuojant juos gariniuose sterilizatoriuose, po vieną pakuojami į popierinius, popierinius-plastikinius maišelius arba vyniojami į audeklą, arba į popierių šios higienos normos 8 priede nurodytais būdais. Buteliai, pakuojant į maišelius, po vieną sudedami dugnais žemyn į tinkamos talpos maišelius, kurie užklijuojami arba užlydomi.
 8. Sterilizuojami paketai į sterilizacinę ir sterilizuoti paketai į sterilių medžiagų saugojimo patalpas gabenami specialiais uždariais (konteinerių tipo) vežimėliais arba švariuose, sterilizuotuose medvilniniuose maišuose, arba kitoje gabenimo talpykloje (bikse, konteineryje). Sterilizuotiems paketams gabenti vietoj medvilninių maišų tinka specialūs vienkartiniai plastikiniai užlydomieji maišai, skirti apsaugai nuo dulkių.
-

STERILIZUOJAMŲ GAMINIŲ VYNIOJIMO BŪDAI

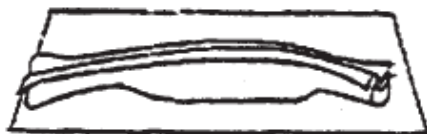
1. Sterilizuojami gaminiai vyniojami dviem būdais.
2. Pirmasis sterilizuojamų gaminių vyniojimo būdas:
 - 2.1. sterilizuojami instrumentai (sulankstytas paketas, sietelis su instrumentais) dedami ant dviejų popieriaus lakštų vidurio (1 brėžinys);
 - 2.2. viršutinė vidinio popieriaus lakšto dalis užlenkiama virš paketo ir popieriaus kraštas atlenkiamas pagal paketo aukštį (2 brėžinys);
 - 2.3. užlenkiama apatinė popieriaus lakšto dalis (3 brėžinys);
 - 2.4. popierius iš kairės ir dešinės pusės užlenkiamas virš paketo (4 ir 5 brėžiniai);
 - 2.5. išorinis popieriaus lakštas lankstomas taip pat kaip vidinis, tik priešinga kryptimi: lenkiama apatinė lakšto dalis, po to viršutinė, dešinė ir kairė pusės (6, 7, 8 brėžiniai);
 - 2.6. paketas užklijuojamas lipnia juosta su cheminiu indikatoriumi arba be jo (9 brėžinys).

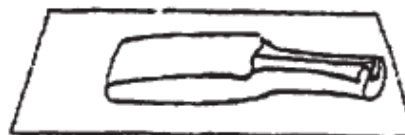
1

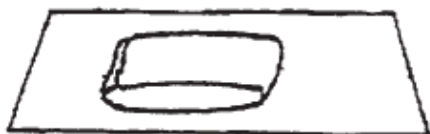
2

3

4

5

6

7

8

9

3. Antrasis sterilizuojamų gaminių vyniojimo būdas:

3.1. sterilizuojamas paketas (pvz., sulankstytas paketas, sietai su instrumentais) dedamas į vidurį ant dviejų popieriaus lakštų taip, kad jo kraštai būtų lygiagretūs popieriaus lakštų kampus sujungiančioms įstrižainėms (1 brėžinys);

3.2. vidinio popieriaus lakštas užlenkiamas per sterilizuojamo paketo plotį į viršų ir kartu atlenkiamas pagal išilginę kraštinę taip, kad susidarytų trikampis (2 brėžinys), leidžiantis aseptiškai atidaryti paketą;

3.3. popierius užlenkiamas iš dešinės ir kairės pusės taip, kad susidarytų atvira vienpusė ertmė viršutinėje paketo dalyje (3 ir 4 brėžiniai);

3.4. viršutinė popieriaus lakšto dalis lenkiama ant sterilizuojamo paketo, o popieriaus trikampis sukišamas į ertmę taip, kad šiek tiek išsikištų (5 brėžinys);

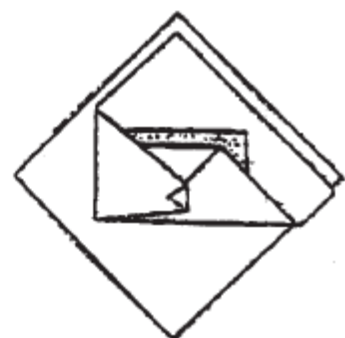
3.5. išorinis popieriaus lakštas lankstomas taip pat kaip vidinis, popieriaus paketas užklijuojamas lipnia juosta su cheminiu indikatoriumi arba be jo (6, 7, 8, 9 brėžiniai).

1

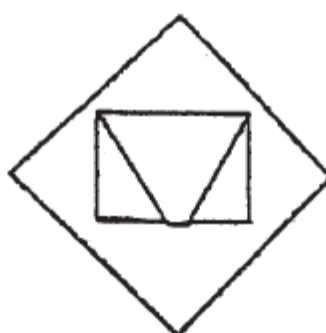
2

3

4

5

6

7

8

9

DAIKTŲ SUDĖJIMO Į STERILIZATORIAUS KAMERĄ TVARKA

1. Daiktų paketai sterilizuojant gariniuose sterilizatoriuose, atitinkančiuose standartų LST EN 285, EN 13060 reikalavimus, su atskirais darbo ciklais (programomis) ir nustatytomis sterilizacijos proceso sąlygomis, turi būti sudaryti iš vienos rūšies (tekstilinių, guminių, metalinių) daiktų, o kamera užpildoma vienos rūšies kroviniais.
 2. Gariniuose sterilizatoriuose, kuriuose numatytos guminių ir kitų gaminių sterilizacijos programos (darbo ciklai) ir sterilizuojami mišrūs kroviniai (pvz., tekstilė ir metalai), sunkesnius (metalų) paketus reikia sudėti apatinėje kameros dalyje (lentynoje), lengvesnius (tekstilės) – kameros viršutinėje lentynoje.
 3. Paketai sudedami į sterilizacijos kameros krovinio talpyklą (padėklus, lentynas, krepšius) arba ant laikiklių.
 4. Paketai sudedami laikantis sterilizatoriaus gamintojo nurodyto krovinio svorio visoje kameroje arba atskirose krovinio talpyklose (lentynose, padėkluose ir kt.) atstumų nuo kameros sienų ir kitų sąlygų.
 5. Tekstilinių gaminių paketai, jei sterilizatoriaus gamintojas nenurodo kitaip, į krovinio talpyklą (lentynas, padėklus) dedami vertikaliai (pasukant šonu). Metalinių prietaisų rinkiniai sieteliuose, įvyniotuose į popierių ar audeklą, į krovinio talpyklą sudedami horizontaliai (horizontaliaja paketo plokštuma).
 6. Sterilizatoriuose su daiktų sterilizavimo popieriniuose arba popieriniuose-plastikiniuose maišeliuose programa (darbo ciklu) turi būti speciali krovinio talpykla su laikikliu vertikaliai maišelių padėčiai palaikyti. Maišeliai sudedami taip, kad kiekvieno maišelio popierinė pusė liestųsi su kito maišelio popierine puse, o kiekvieno maišelio plastikinė pusė – su plastikine kito maišelio puse.
 7. Neįpakuoti metaliniai prietaisai, kurie sterilizuojami mažuosiuose gravitaciniuose gariniuose sterilizatoriuose, sudedami į kameros krovinio talpyklą (padėklą, lentyną), laikantis sterilizatoriaus gamintojo nurodyto instrumentų svorio kameroje arba atskirose lentynose.
 8. Buteliai ar kiti indai su skysčiais sudedami ant padėklų, lentynų arba į specialius tinklelinius metalinius krepšius, skirtus tokiam kroviniiui sterilizuoti.
 9. Neįpakuoti stikliniai ar metaliniai indai, kurie sterilizuojami karšto oro sterilizatoriuose, sudedami į lentynas, padėklus pagal sterilizatoriaus gamintojo rekomendacijas.
 10. Daiktai, sterilizuojami etileno oksido, žemos temperatūros vandens garų ir formaldehido, vandenilio peroksido plazmos sterilizatoriuose, sudedami pagal sterilizatorių gamintojų rekomendacijas.
-

STERILIZACIJOS VANDENS GARAIS NUOLATINĖS KONTROLĖS ATLIKIMO TVARKA

Kontrolės būdas	Objektas	Veiksmai, priemonės	Dokumentas
1	2	3	4
I. ĮRANGOS KONTROLĖ			
Fizikinis	Gariniai sterilizatoriai be sterilizacijos proceso parametrų (temperatūros, slėgio, laiko ir kt.) kontrolės ir užrašymo įrangos	Stebėti kontrolinių prietaisų (termometrų, manometrų) rodmenis, sterilizacijos trukmę, patikrinti savirašių užrašus, vertinti rodmenis, užrašus lyginant su gamintojo nustatytais parametrais, vertinimo rezultatus registruoti sterilizacijos kontrolės dokumentuose	1. F. Nr. 257a „Darbo su sterilizatoriais žurnalas“ 2. Krovinio registracijos kortelė
Fizikinis	Gariniai sterilizatoriai su sterilizacijos proceso parametrų (temperatūros, slėgio, laiko ir kt.) kontrolės ir užrašymo įranga (švieslente, savirašiu, ataskaitų spausdintuvu ir kt.)	Stebėti sterilizacijos fizikinius rodmenis sterilizatoriaus valdymo švieslentėje, tikrinti juos diagramoje, išspausdintoje ataskaitoje, vertinti lyginant su sterilizatoriaus gamintojo nustatytais rodikliais, rezultatus registruoti sterilizacijos kontrolės dokumentuose	1. F. Nr. 257a „Darbo su sterilizatoriais žurnalas“ 2. Krovinio registracijos kortelė
Cheminis	Gariniai vakuuminiai sterilizatoriai (su Bowie ir Dick testo programa)	Kiekvieną dieną (ryte arba baigus darbą) tuščią (be krovinio) kamerą tikrinti cheminiais indikatoriais dėl oro pašalinimo ir garų prasiskverbimo kontrolės pagal Bowie-Dick arba alternatyvius testus, atitinkančius standartų LST EN 867 (1 dalis), EN 867 (3, 4, 5 dalys) arba ISO 11140 (1, 2, 3, 4, 5 dalys) reikalavimus	1. F. Nr. 257a „Darbo su sterilizatoriais žurnalas“ 2. Krovinio registracijos kortelė
II. PROCESO POVEIKIO KONTROLĖ			
Cheminis	Kiekvienas sterilizuojamas paketas (įvynioti gaminiai, konteineris, biksas, maišelis)	Kiekvieno paketo, išskyrus maišelius su proceso indikatoriais, išorėje tvirtinti cheminį proceso indikatorių (lipnią juostą, etiketę, biksų, konteinerių kaištį), atitinkantį standartų LST EN 867 (1, 2 dalys) arba ISO 11140 (1 dalis) reikalavimus	1. F. Nr. 257a „Darbo su sterilizatoriais žurnalas“ 2. Krovinio registracijos kortelė
III. PAKETŲ KONTROLĖ			
Cheminis	Kiekvienas sterilizuojamas paketas (įvynioti gaminiai, konteineris, biksas, maišelis) arba bandomasis paketas	Į sterilizuojamą paketą arba bandomąjį paketą įdėti cheminius indikatorius, atitinkančius standartų LST EN 867 (1 dalis) arba ISO 11140 (1, 2 dalys) reikalavimus	Vidaus tvarkos taisyklėse nustatyti dokumentai nesterilioms pakuotėms registruoti
IV. KROVINIO (PARTIJOS) KONTROLĖ			
Cheminis	Kiekvienas sterilizuojamas krovinys vakuuminiuose ir gravitaciniuose sterilizatoriuose	Į sterilizuojamą krovinį dėti prietaisų, imituojančių blogiausias sterilizavimo sąlygas kameroje, su cheminiu indikatoriumi, atitinkančiu standartų LST EN 867 (1 dalis), EN 867 (5 dalis), arba dėti vienkartinį arba daugkartinio naudojimo bandomąjį paketą su cheminiu indikatoriumi, atitinkančiu standarto ISO 11140 (1 dalis) arba LST EN 867 (1 dalis) reikalavimus, arba į kiekvieną krovinio paketą dėti cheminius indikatorius,	1. F. Nr. 257a „Darbo su sterilizatoriais žurnalas“ 2. Krovinio registracijos kortelė

		atitinkančius standarto ISO 11140 (1 dalis) arba LST EN 867 (1 dalis) reikalavimus	
Biologinis	Kiekvienas sterilizuojamas krovinyje gravitaciniuose sterilizatoriuose	Į sterilizuojamą krovinį dėti vienkartinį arba daugkartinio naudojimo bandomąjį paketą su biologiniu indikatoriumi, atitinkančiu standartų LST EN 866 (1, 3, 7 dalys), arba ISO 11138 (1, 3 dalys) reikalavimus arba į kiekvieną krovinio paketą dėti biologinius indikatorius, atitinkančius standartų LST EN 866 (1, 3, 7 dalys) arba ISO 11138 (1, 3 dalys) reikalavimus	1. F. Nr. 257a „Darbo su sterilizatoriais žurnalas“ 2. Krovinio registracijos kortelė 3. Sveikatos statistikos apskaitos forma Nr. 204a „Mikrobiologinis tyrimas“

Lietuvos higienos norma HN 47-1:2003
 „Sveikatos priežiūros įstaigos. Higieninės ir
 epidemiologinės priežiūros reikalavimai“
 11 priedas

KABINETŲ, FUNKCINIŲ, PAGALBINIŲ PATALPŲ VALYMO DAŽNIS

Objektas	Darbo (gydymo ir kt.) patalpos	Administracij os patalpos	Laukiamieji	Koridoriai, laiptinės	Dušinės, vonios, tualetai	Sandėliai
1	2	3	4	5	6	7
Grindys	Kasdien	Kasdien	Kasdien	Kasdien	Kasdien	Kasdien
Sienos	Kas savaitę	Kartą per mėnesį	Kartą per mėnesį	Kartą per ketvirtį	Kasdien	Kartą per ketvirtį
Durys	Kasdien	Kas savaitę	Kasdien	Kas savaitę	Kasdien	Kartą per mėnesį
Durų rankenos	Kasdien	Kasdien	Kasdien	Kasdien	Kasdien	Kasdien
Langai	Kas savaitę	Kartą per ketvirtį	Kartą per ketvirtį	Kartą per ketvirtį	Kartą per ketvirtį	Kartą per ketvirtį
Palangės	Kasdien	Kasdien	Kasdien	Kasdien	Kasdien	Kasdien
Radiatoriai	Kasdien	Kasdien	Kasdien	Kartą per mėnesį	Kasdien	Kartą per ketvirtį
Stalai (ir rašomieji)	Kasdien	Kasdien	Kasdien	Kasdien	-	-
Lentynos	Kasdien	Kasdien	-	-	-	Kasdien
Kėdės	Kasdien	Kasdien	Kasdien	Kasdien	-	-
Spintų išorė	Kasdien	Kas savaitę	Kartą per savaitę	Kasdien	Kasdien	Kartą per mėnesį
Spintų vidus	Kas savaitę	Kartą per mėnesį	Kartą per savaitę	-	Kasdien	Kasdien
Plautuvės, praustuvės	Kasdien	Kasdien	Kasdien	-	Kasdien	Kasdien
Unitazai	-	-	-	-	Kasdien	-
Vonios, dušai	-	-	-	-	Po panaudojimo	-
Vežimėliai	Kasdien	-	-	-	-	-
Lovos	Kasdien	-	-	-	-	-
Šaldytuvai	Pagal gamintojo rekomendaciją s	Pagal gamintojo rekomendaciją s	-	-	-	Pagal gamintojo rekomendaci jas
Liftai	Kasdien	-	-	Kasdien	-	-

Lietuvos higienos norma HN 47-1:2003
 „Sveikatos priežiūros įstaigos. Higieninės ir
 epidemiologinės priežiūros reikalavimai“
 12 priedas

TVIRTINU
 Įstaigos vadovas
 Data

SKYRIAUS HIGIENOS (DEZINFEKCIJOS) PLANO SUDARYMO PAVYZDYS

Dezinfekcijos objektas	Priemonės pavadinimas, koncentracija, ekspozicija	Procedūros periodiškumas	Dezinfekcijos būdas	Vykdytojas
1	2	3	4	5
Darbuotojų rankos ○ plovimas ○ higieninė dezinfekcija ○ chirurginė dezinfekcija ○ rankų odos priežiūra	(muilo pavadinimas) (dezinfekcijos preparato pavadinimas) (odos kremas, losjonas)	(procedūros, kurias atliekant reikia plauti ar dezinfekuoti rankas)	(pagal galiojančias plovimo, dezinfekcijos taisykles)	(darbuotojai, kuriems pagal darbų pobūdį ir galiojančias taisykles būtina plauti arba dezinfekuoti rankas)
Pacientų oda	(antiseptiko pavadinimas)	(procedūros, kurios atliekamos skyriuje)	(odos apdorojimo būdai ir reikiama ekspozicijos trukmė)	(darbuotojas, kuris atlieka procedūras)
Instrumentai (apžiūros, chirurginiai ir kiti) (rašyti skyriuje naudojamų instrumentų pavadinimus)	(valiklių ir dezinfekcijos tirpalų pavadinimai, koncentracijos, dezinfekcijos ekspozicijos)	(kada atliekamos apdorojimo procedūros)	(valymo, dezinfekcijos būdai: mirkymas, plovimas, skalavimas, džiovinimas, pakavimas)	(darbuotojas, kuris valo, dezinfekuoja, pakuoja instrumentus)
Endoskopai (bronchoskopai, cistoskopai, gastroskopai ir kiti) ir jų instrumentai, priedai (rašyti skyriuje naudojamų endoskopų ir jų instrumentų, priedų pavadinimus)	(valiklių ir dezinfekcijos tirpalų pavadinimai, koncentracijos, dezinfekcijos ekspozicijos)	(kada atliekamos apdorojimo procedūros)	(valymo, dezinfekcijos būdai: mirkymas, plovimas, skalavimas, džiovinimas, pakavimas)	(darbuotojas, kuris valo, dezinfekuoja, pakuoja instrumentus)
Medicinos aparatai, prietaisai (rašyti skyriuje naudojamų aparatų, prietaisų pavadinimus)	(valiklių ir dezinfekcijos tirpalų pavadinimai, koncentracijos, dezinfekcijos ekspozicijos)	(kada aparatas, prietaisas valomas, dezinfekuojamas)	(valymo, dezinfekcijos būdai: šluostymas, plovimas)	(darbuotojas, kuris valo, dezinfekuoja aparatus, prietaisus)
Pacientų slaugos priemonės (termometrai, basonai, šlapimo indai ir kt.) (rašyti skyriuje naudojamų slaugos priemonių pavadinimus)	(dezinfekcijos tirpalų pavadinimai, koncentracijos, dezinfekcijos ekspozicijos)	(kada slaugos priemonės valomos, dezinfekuojamos)	(apruošimo būdai: šluostymas, plovimas, mirkymas, plovimas automatinėse plovimo-dezinfekcijos mašinose ir kt.)	(darbuotojas, kuris valo, dezinfekuoja slaugos priemones)

Inventorius (baldai, lovos, čiužiniai, antklodės, pagalvės ir kt.)	(valiklių ir dezinfekcijos tirpalų pavadinimai, koncentracijos, dezinfekcijos ekspozicijos)	(koks inventorius ir kada valomas, koks inventorius ir kada dezinfekuojamas)	(valymo, dezinfekcijos būdai: šluostymas, plovimas, dezinfekcijos kamera ir kt.)	(darbuotojas, kuris valo, dezinfekuoja inventorių)
Patalpos (grindys, sienos, durys ir kt.)	(valiklių ir dezinfekcijos tirpalų pavadinimai, koncentracijos, dezinfekcijos ekspozicijos)	(kokios patalpos ir kada valomos, kokios patalpos ir kada dezinfekuojamos)	(valymo, dezinfekcijos būdai: šluostymas, plovimas ir kt.)	(darbuotojas, kuris valo, dezinfekuoja patalpas)
Sanitariniai techniniai įrenginiai (vonios, plautuvės, unitazai ir kt.)	(valiklių ir dezinfekcijos tirpalų pavadinimai, koncentracijos, dezinfekcijos ekspozicijos)	(kada sanitariniai techniniai įrenginiai valomi, dezinfekuojami)	(valymo, dezinfekcijos būdai: šluostymas, plovimas ir kt.)	(darbuotojas, kuris valo, dezinfekuoja sanitarinius techninius įrenginius)
Medicininės atliekos (kietos, skystos) (rašyti infekuotas atliekas, vienkartinius daiktus, aštrius daiktus ir kt.)	(dezinfekcijos preparatų pavadinimai, koncentracijos, dezinfekcijos ekspozicijos)		(trumpas medicininių atliekų rinkimo, žymėjimo ir dezinfekcijos, šalinimo būdų aprašymas)	(darbuotojas, kuris tvarko atliekas)

(Rengėjo pareigos)

(Parašas)

(Vardas ir pavardė)

(Data)

Peržiūrėjo

(Pareigos)

(Parašas)

(Vardas ir pavardė)

(Data)

STANDARTŲ, NURODYTŲ HN 47-1:2003 IR JOS PRIEDUOSE, SĄRAŠAS

1. LST EN 556:1994+A1:2000 lt. Medicinos priemonių sterilizavimas. Reikalavimai, keliama sterilizuotoms ženklinamoms medicinos priemonėms „Sterilu“.
2. LST EN 554:2001 lt. Medicinos priemonių sterilizavimas. Sterilizavimo drėgnuoju kaitinimu patvirtinimas ir einamasis tikrinimas.
3. ST EN 550:2000 lt. Medicinos priemonių sterilizavimas. Sterilizavimo etileno oksidu patvirtinimas ir einamasis tikrinimas.
4. LST EN 552+A1:2000 en. Medicinos priemonių sterilizavimas. Sterilizavimo švitinant patikimumo patvirtinimas ir einamasis tikrinimas.
5. LST EN 285:1999 en. Garo sterilizatoriai. Didieji sterilizatoriai.
6. EN 13060-1:2002. Mažieji garo sterilizatoriai. 1 dalis. Bendrieji reikalavimai.
7. EN 13060-2. Mažieji garo sterilizatoriai. 2 dalis. Ypatingieji reikalavimai ir bandymų metodai B tipo sterilizatoriams, skirtiems įpakuotų kietų, akytų ir tuščiavidurių medicininių gaminių sterilizacijai.
8. EN 13060-3. Mažieji garo sterilizatoriai. 3 dalis. Ypatingieji reikalavimai ir bandymų metodai N tipo sterilizatoriams, skirtiems neįpakuotų kietų medicininių gaminių sterilizacijai.
9. EN 13060-4. Mažieji garo sterilizatoriai. 4 dalis. Ypatingieji reikalavimai ir bandymų metodai S tipo sterilizatoriams, skirtiems sterilizatorių gamintojų nustatytų medicininių gaminių sterilizacijai.
10. LST EN 1422+AC:2000 en. Medicinos sterilizatoriai. Etileno oksido sterilizatoriai. Reikalavimai ir bandymo metodai.
11. EN 14180. Medicininiai sterilizatoriai. Žemos temperatūros garų ir formaldehido sterilizatoriai.
12. LST EN 866-1:2000 en. Biologinės sterilizatorių ir sterilizavimo procesų bandymo sistemos. 1 dalis. Bendrieji reikalavimai.
13. LST EN 866-2:2000 en. Biologinės sterilizatorių ir sterilizavimo procesų bandymo sistemos. 2 dalis. Ypatingosios etileno oksido sterilizatorių sistemos.
14. LST EN 866-3:2000 en. Biologinės sterilizatorių ir sterilizavimo procesų bandymo sistemos. 3 dalis. Ypatingosios garinių sterilizatorių sistemos.
15. LST EN 866-5:2000 en. Biologinės sterilizatorių ir sterilizavimo procesų bandymo sistemos. 5 dalis. Ypatingosios garinių žemos temperatūros ir formaldehidinių sterilizatorių sistemos.
16. LST EN 866-6:2000 en. Biologinės sterilizatorių ir sterilizavimo procesų bandymo sistemos. 6 dalis. Ypatingosios sauso karščio sterilizatorių sistemos.
17. LST EN 866-7:2000 en. Biologinės sterilizatorių ir sterilizavimo procesų bandymo sistemos. 7 dalis. Ypatingieji garinių sterilizatorių biologinių indikatorių sistemų reikalavimai, kai indikatorius yra sudedamoji sistemos dalis.
18. LST EN 866-8:2000 en. Biologinės sterilizatorių ir sterilizavimo procesų bandymo sistemos. 8 dalis. Ypatingieji etileno oksido sterilizatorių biologinių indikatorių sistemų reikalavimai, kai indikatorius yra sudedamoji sistemos dalis.
19. LST EN 867-1:2000 en. Sterilizatoriuose naudojamos nebiologinės sistemos. 1 dalis. Bendrieji reikalavimai.
20. EN 867-2: 1997. Sterilizatoriuose naudojamos nebiologinės sistemos. 2 dalis. Procesų indikatoriai (A klasė).
21. EN 867-3: 1997. Sterilizatoriuose naudojamos nebiologinės sistemos. 3 dalis. B klasės indikatorių, naudojamų Bowie ir Dick testams, specifikacija.

22. EN 867-4: 1998. Sterilizatoriuose naudojamos nebiologinės sistemos. 4 dalis. Alternatyvių Bowie ir Dick testui cheminių indikatorių garų prasiskverbimui nustatyti specifikacija.
23. EN 867-5: 2001. Sterilizatoriuose naudojamos nebiologinės sistemos. 5 dalis. Indikatorių sistemų ir proceso patikros prietaisų, naudojamų B ir S klasės mažųjų garo sterilizatorių kokybės bandymams, specifikacija.
24. EN 868-1:1997. Sterilizuojamų medicinos priemonių pakavimo medžiagos ir sistemos. 1 dalis. Bendrieji reikalavimai ir bandymo metodai.
25. LST EN 868-2:2000 en. Sterilizuojamųjų medicinos priemonių pakavimo medžiagos ir sistemos. 2 dalis. Sterilizavimo pakuotė. Reikalavimai ir bandymo metodai.
26. LST EN 868-3:2000 en. Sterilizuojamųjų medicinos priemonių pakavimo medžiagos ir sistemos. 3 dalis. Popierius, naudojamas popieriniams maišams (pagal EN 868-4), maišeliams ir ritiniams (pagal EN 868-5) gaminti. Reikalavimai ir bandymo metodai.
27. LST EN 868-4:2000 en. Sterilizuojamųjų medicinos priemonių pakavimo medžiagos ir sistemos. 4 dalis. Popieriniai maišeliai. Reikalavimai ir bandymo metodai.
28. LST EN 868-5:2000 en. Sterilizuojamųjų medicinos priemonių pakavimo medžiagos ir sistemos. 5 dalis. Karščiu užlydomi ir savaime užsidarantys maišeliai bei ritiniai iš popieriaus ir plastiko plėvelės. Reikalavimai ir bandymo metodai.
29. LST EN 868-6:2000 en. Sterilizuojamųjų medicinos priemonių pakavimo medžiagos ir sistemos. 6 dalis. Popierius, naudojamas gaminti medicininiams paketams, skirtiems sterilizuoti etileno oksidu arba švitinimu. Reikalavimai ir bandymo metodai.
30. LST EN 868-7:2000 en. Sterilizuojamųjų medicinos priemonių pakavimo medžiagos ir sistemos. 7 dalis. Lipnus popierius, naudojamas gaminti karščiu užlydomiems medicininiams paketams, skirtiems sterilizuoti etileno oksidu arba švitinimu. Reikalavimai ir bandymo metodai.
31. LST EN 868-8:2000 en. Sterilizuojamųjų medicinos priemonių pakavimo medžiagos ir sistemos. 8 dalis. Daugkartinė tara, naudojama gariniuose sterilizatoriuose, atitinkančiuose EN 285 reikalavimus. Reikalavimai ir bandymo metodai.
32. LST EN 868-9:2000 en. Sterilizuojamųjų medicinos priemonių pakavimo medžiagos ir sistemos. 9 dalis. Nedengtos, neaustinės medžiagos iš poliolefinų, naudojamos karščiu užlydomiems maišeliams, ritiniams ir dangteliams gaminti. Reikalavimai ir metodai.
33. LST EN 868-10:2000 en. Sterilizuojamųjų medicinos priemonių pakavimo medžiagos ir sistemos. 10 dalis. Lipalu dengtos neaustinės medžiagos iš poliolefinų, naudojamos karščiu užlydomiems maišeliams, ritiniams ir dangteliams gaminti. Reikalavimai ir bandymo metodai.
34. LST EN ISO 11737-2:2000 en. Medicinos priemonių sterilizavimas. Mikrobiologiniai metodai. 2 dalis. Sterilumo bandymai sterilizavimo procesui patvirtinti.
35. LST EN 61010-2-042:2000 en. Saugos reikalavimai elektrinei matavimų, valdymo ir laboratorinei įrangai. 2-042 dalis. Ypatingieji reikalavimai autoklavams ir sterilizatoriams, naudojančioms nuodingąsias dujas medicininėms medžiagoms apdoroti ir laboratorinėms procedūroms (IEC 61010-2-042:1997).
36. LST EN 61010-2-043:2000 en. Saugos reikalavimai elektrinei matavimų, valdymo ir laboratorinei įrangai. 2-043 dalis. Ypatingieji reikalavimai autoklavams ir sterilizatoriams, naudojančioms karštą orą arba karštas inertines dujas medicininėms medžiagoms apdoroti ir laboratorinėms procedūroms (IEC 61010-2-043:1997).
37. ISO 11138-1:1994. Medicininių gaminių sterilizacija. Biologiniai indikatoriai. 1 dalis. Bendrieji reikalavimai.
38. ISO 11138-2:1994. Medicininių gaminių sterilizacija. Biologiniai indikatoriai. 2 dalis. Biologiniai indikatoriai sterilizacijos etileno oksidu proceso kontrolei.
39. ISO 11138-3:1995. Medicininių gaminių sterilizacija. Biologiniai indikatoriai. 3 dalis. Biologiniai indikatoriai sterilizacijos vandens garais proceso kontrolei.
40. ISO 11140-1:1995. Medicininių gaminių sterilizacija. Cheminiai indikatoriai. 1 dalis. Bendrieji reikalavimai.
41. ISO 11140-2:1998. Medicininių gaminių sterilizacija. Cheminiai indikatoriai. 2 dalis. Bandymų įranga ir metodai.

42. ISO 11140-3:2000. Medicininių gaminių sterilizacija. Cheminiai indikatoriai. 3 dalis. 2 klasės indikatoriai garų prasiskverbimo testų lakštams.

43. ISO 11140-4:2001. Medicininių gaminių sterilizacija. Cheminiai indikatoriai. 4 dalis. 2 klasės indikatoriai garų prasiskverbimo testų paketams.

44. ISO 11140-5:2000. Medicininių gaminių sterilizacija. Cheminiai indikatoriai. 5 dalis. 2 klasės indikatoriai oro pašalinimo testų lakštams ir paketams.
